

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se se oglasilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, tu sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Shod „Jednakopravnosti“ v Idriji.

Politično društvo »Jednakopravnosti« v Idriji je priredilo dne 2. t. m. javni ljudski shod. Dasi izključujejo v Idriji obstoječe strankarske razmere možnost svobodnega nastopanja, je društvo vendar priredilo javni shod, hoteč s tem ugoditi nasprotnikom, ki vedno vpijejo po javnem shodu, in drugič, ker je bila saj prva točka na sporedu taka, ki bi vsprilo velike važnosti omogočala složen nastop. Sklic se je shod, in izvršil kakor se ni pričakovalo. V § 12. društvenih pravil ima društveni predsednik pravico predsedovati vsem zborom in shodom, katere društvo priredi. Vtem smislu si je tudi društveni predsednik na tem shodu lastil pravico do predsedstva; je li bilo to opravičeno ali ne, se bo še dognalo. Vemo sicer, da je zborovalni zakon popolnoma neodvisen od društvenega, da torej poslednji nima nikakega vpliva na prvega, a zakoni se interpretirajo različno. Tako je bilo tudi društvo prepričano, da ima glede predsedstva na shodu pravico poslužiti se prava po društvenih pravilih, čeprav je bil javni ljudski shod, a priredilo ga je društvo »Jednakopravnosti« in sklicalo pod društveno firmo, imel je torej povsem znak društvenega shoda. Lahko so si nasprotniki to po svoje drugače tolmačili in morda imeli prav, a ni bilo treba za to svoje tolmačenje silovitega nastopa. Prepričani smo docela, da bi se bil po mirnem razgovoru gotovo navzile prejšnjemu svojemu sklepu odločil društveni odbor izpolniti željo večine navzočih voliti predsedstvo, a terorizem na eni strani povzroča odpor na drugi strani. Nastopanja nasprotnikov nam je bilo priča, da jim ni bilo mnogo do predsedstva, in so hoteli le terorizirati pristaše političnega društva »Jednakopravnosti«, in po nasilnem in surovem obnašanju Antona Kristana je imel društveni predsednik Bonča popol-

noma prav, da je zaključil shod z izjavo, da za nadaljevanje istega ne prevzame društvo nikake odgovornosti.

Nastop nasprotnikov je zadobil demonstrativen značaj, ko se je volilo na Kogejev predlog Antona Kristana za predsednika. Ali res niso imeli združeni Kristanovi pristaši in klerikalci vrednejšega, ki bi ga izvolili za predsednika? Pred slehernim delavcem imamo več spoštovanja, ko pred tem političnim kameleonom in osebnim koristolovcem. In so li bili s tem udeležniki, skoraj izključno delavci, pod boljšim predsedstvom kakor bi bili pod onim »Jednakopravnosti«, koje zavzemata njihova dva stanovska tovariša Ivan Bonča in Matija Seljak, ki sta že dolgo vrsto let v pokrivalni službi za dobrobit svojega delavskega stanu? Odbor »Jednakopravnosti« je vsled nastopa nasprotnikov odšel in z istim večina somišljenikov. Že preje pa je odšel poročevalec k prvi točki, videč skrajno nasilno in nad vse surovo Kristanovo in njegovih somišljenikov in klerikalcev nastopanje. Sedaj so vendar lahko spoznali tudi oni, ki so dotlej imeli stik s Kristanom, da ni vreden njihovega obdavanja. Prihajemo s protestom dejansko nasilje Kristanovo proti značajnemu narodnemu delavcu in zapomnili si bomo dobro ta Kristanov nastop. Pride pa še najboljši dokaz, da so združeni nasprotniki vse drugo prej, kakor pa dopustili pristaše »Jednakopravnosti« svobodo govora. Komaj da je Kristan kot predsednik shoda pozdravil udeležnike, že je tudi predlagal, naj se navzočemu tajniku J. Novaku izreče najhujše zaničevanje, ker njega, ljudskega zastopnika (o ironiji!), napada v »Slovenskem Narodu« pod zaščito dr. Tavčarjeve imunitete in ga tira pred porotnike. Ko se je poleglet vihar zaničevanja, predlaga Kristan, da se izreče tudi navzočemu županu najhujše zaničevanje in zopet so se odzvali Kristanovi pristaši in klerikalci

navdušeno pozivu malo vrednega demagoga, klici sramota, fej, škandal so se razlegali po dvorani. Pri tem prizoru je pač konstatovati žalostno dejstvo, da je bil tožitelj Kristan, obenem tudi sodnik, da oni, ki so izražali zaničevanje, niso premislili, ali oni, kojim se izreka, tudi zaslužijo zaničevanje. Ali ni tajnik Novak na javnih shodih vselej priznal, da je on pisal dotični dopis, ki se je zadeval Kristanove osebe, da bi ga torej Kristan lahko sodnijsko zasledoval in je s tem zaščita dr. Tavčarjeve imunitete ničeva, če bi ne vedel Kristan, da se piše le čisto resnico?! In tudi imuniteta ni nikako varstvo, saj se vidi, kako hitro izroča državni zbor tožene poslance. In če mu Kristan na ljubo klerikalcu Oswaldu najhujše krade čast in poštenje, ali ni Novak opravičen, da si išče zadostitve pred sodiščem. Ali ne vlačijo tudi Kristan ljudi pred sodnika, kateri mu store malenkostne pregreške? Če si torej sme eden lastiti varstvo zakona, sme to tudi drugi. S čim se je torej pregrešil tajnik Novak, da zasluži javno zaničevanje? Govorite vi zavedni Kristanovi pristaši!

In oni Kristan, kojega politično poštenje ni vredno piškavega oreha, ki je za vsako svojo stopinjo, ki jo stori v javnosti, drago in težko plačan, izreka zaničevanje človeku, kojemu do danes še ni mogel niti pičice nepoštenega ali za delavstvo kvarnega ravnanja sponesti in se je moral znašati le nad njegovimi »mušticami« (Kristanova beseda)?! Ako misli Kristan, da bo s takim terorističnim početjem zaprl usta odločnim in odkritosrčnim besedam, se jako moti; postavili bomo maloveredno Kristanovo osebnost le še na bolj drobno kritično rešeto. Iz tega nastopa se vidi, da so se hoteli Kristan in klerikalci na vsak način znebiti neljubega jim govornika in najhujšo hinavščino zapopademo, ko čujemo, da Kristan pozivlja k besedi ljudi, kojim se je malo časa preje izreklo

najhujše zaničevanje. Fej takemu ostudnemu početju! Vsek razumen človek je moral prevideti, da pod takimi očitki ni bilo moči ostati na zborovališču in so somišljeniki edino pravó storili, da so odšli. Kristan je s svojimi prijatelji klerikalci nadaljeval shod; kako, o tem je poročal sobotni »Slovenec«, navidez sta se Kristan in Arko lasale, v srcu pa vse drugače čutila in mislila: »Svet hoče biti varan, toraj varajmo ga!«

Društvo pa ni odstopilo od načrtane poti, ampak je sklicalo zapadni shod v soboto 8. t. m., ki se je vršil ob precejšnji udeležbi, večina somišljenikov »Jednakopravnosti« v prostorih delavskega bralnega društva.

Predsednikom shoda je bil Ivan Bonča. Prvi je govoril učitelj realne pripravnice Engelbert Gangl. Ta je pojasnil v lepem, skoro uro trajajočem govoru šolske razmere v obče, posebno pa te v Idriji. Iz Ganglovega govora posnemamo v glavnem to-le:

Vse politične stranke govore v svojih programih tudi o šolstvu. Stara in priznana je resnica, da ima bodočnost tisti, kdor ima šolstvo v rokah. Kako se potegajo razne stranke za šolstvo, nam kaže dnevna politika. Italijani se pritožujejo v parlamentu, ker podpira osredna vlada z denarjem nemško šolstvo v Južnem Tirolskem; Slovenci tožijo, da neče ocaista vlada ustanoviti n. pr. v Trstu ene same slovenske ljudske šole za 1000 slovenskih otrok. Tako dviga šolstvo hude viharje političnih hrbt še od časov Marije Terezije, ko se je uveljavila rečenica: »Die Schule ist ein Politikum.«

Tako je šinilo zanimanje za šolstvo v vse sloje. To je zadeva, o kateri razpravljajo veliki in majhni politiki. Tudi naše politično društvo »Jednakopravnosti« ima v svojem programu šolsko vprašanje, zato je današnji naš razgovor o tem vprašanju popolnoma opravičen. Obenem je pa to tudi vesel znak, ker je dokaz, da tudi delavsko prebivalstvo idrijsko uvaža važnost šolstva in hoče o njem jaynega in čistega razgovora. Dokaz nam je, da so v našem mestu ljudje, ki se odrijejo,

kadar gredo mimo šole, kakor se odkrije človek, ki gre mimo cerkve s pobožnim srcem.

Ti ljudje, ki priznavajo važnost šolstva, bi radi, da bi iz naše ljudske šole posvetili sijajni plameni blažee orlike in okrepčujočega znanja, hočejo, da bi s šolstvom prišla njih otrokom lepša doba lažjega in bolj človeškega življenja. V Idriji ustvarja maso delavcev, in težko je in trpko njegovo življenje. Rad bi, da bi mu vsaj otroci ne bili enaki v trpljenju in pomanjkanju. Zatorej hoče, da se okrepi mladini duh ob živem studencu vede, ki daje odločnost in samozavest. Dandanes je treba človeku vere v samega sebe, da se vzdrži na površju in ne omaga v boju. Treba v njem zbuditi in ojačiti samozavest, da spozna svojo veljavo. Vsek imaj prepričanje, da je za obstanek človeške družbe brezpogojno potreben: nihče ni več, nihče ni manj. Krepek duh daje človeku moč in pogum, ta notranja sila žene naša dela, jim je izvor in kažipot.

Zdravemu duhu je treba zdravega telesa, da vlada soglasje.

Druge države to vedo, zato oskrbe pred vsem za šolsko zdravstvo. Šolska higijena služi drugod krepčemu razvoju mladega telesa. V Idriji ni o tem govora. Rudar ima slabo stanovanje. Pravil mi je pred par dnevi rudar, da mu je žena spala vsi zimo pod pečjo, ker ni drugod prostora zanj. In iz mračnega, zadehlega domačega stanovanja prihajajo otroci v mračne šolske prostore, ki jih razpaljajo menda še železne peči. Ministrski ukaz z dne 9. julija l. 1875 ukazuje, da mora biti za vsakega otroka v šoli zračnega prostora 38—45 m³. Dvomim, da je tudi v Idriji tako, ako sedi v enem razredu 111 deklic. Tak zrak v takem prostoru mori otroka in učitelja. Človek, ki vidi idrijsko rudniško šolo, se zažudi nje velikosti. A v šolstvu ne velja zunanja veličina, temveč notranja. Rudniški erar, ki dobiva iz idrijskega rudnika ogromno bogastva, je torej mnogo, mnogo zagrešil glede šolskega zdravstva. Ta greh je toliko večji, ker ga ni mogode popraviti, ker je zadel žive ljudi. Odpravi pa se lahko, da ga ne bodo čutili še tisti, ki pridejo.

Tik tega vprašanja vstaja samo ob sebi drugo vprašanje, ki dandanes vznemirja vse avstrijske kronovine, to je vprašanje o pravični urav-

LISTEK.

Ali je Primož Trubar upesnitve vreden junak ali ne?

Gospodu prof. dr. Tominšku odgovarja A. Aškerc.

(Dalje.)

A sedaj se povrnimo zopet k našemu kardinalnemu vprašanju: Ali je Trubar heroj? Ali je upesnitve vreden junak?

Dokazal sem že, da je Trubar po Carlyleovi teoriji pravi junak, ker je bil sam provzročil med Slovenci velikansko in epohalno literarno gibanje, ker je bil duša temu gibanju, ker je bil tisti stožer, okoli katerega se je gibalo v 16. stoletju vse versko-socijalno, duševno in literarno življenje. Ta revolucija je imela na eno stran pa tudi trajen uspeh: porodila nam je novo duševno življenje, našo književnost, našo domačo kulturo.

Ali gospod kritik ne vidi tega velikega pomena Trubarjevega v naši zgodovini, Verski predsodki so

mu zaslepili jasni pogled, da ne vidi herojskega momenta v Trubarjevem značaju. In zakaj gospodu profesorju Trubar ne more biti junak? Čujte in smrite: Ker je zgodovinska oseba! Gospod dr. Tominšek piše v »Ljub. Zvonu«: »Trubar pa je eminentno zgodovinska snov... Trubar je bil gotovo vrl, energičen, navdušen mož; ali da bi bil kak junak — heroj? Težko si ga tako predstavljamo, ne morda zato, ker so bili drugi možje, ki uživajo slavo junaštva, vsi večji nego on; ne! Ali, in to je dejstvo, preko katerega se težko pride k junaški pesnitvi: Trubarjevo življenje nam je vse preveč znano, dijaki in dijakinje se uče natančno, kod in kam je zahajal Trubar... vse to nam stoji tako trdno pred očmi, da za junaštvo skoraj ni prostora. — Kajpada, ko bi bil on predmet kakih bajk (!), bilo bi vse drugače a mi imamo v njem zgodovinskega človeka, ne heroja. Njegove zasluge s tem niso prikrajšane, za pesnika pa leže v tem zgodovinsko razsvetljenem življenju skoraj nepremagljive težkoče... Tako piše g. kritik v »Zvonu«.

Zgodovinski človek in heroj, to sta kritiku dve antitezi, ki logično izključujeta druga drugo! Neverjetno! Kako more kaj takega trditi doctor philosophiae!

Jaz res nisem kriv, če se je dr. Tominšek s temi stavki hudo blamiral — kar mu hočem dokazati!

Po Carlylovi teoriji je Trubar heroj, to stoji dokazano; in junak je baš zato, ker je zgodovinska oseba, ker vemo kaj je storil za nas Slovence in s kakimi težavami, v kakih razmerah je izvršil svoje delo. Gospodu Tominšku so junaki samo izmišljene figure otročjih bajk in pravljic, osebe, ki pravzaprav niso osebe, ker nikoli živele niso! »Pedenj človek — laket brada«, »Peter Klepec«, »Martin Krpan«, »Kralj Matjaž«... to bi bili pravi heroji za upesnitev po gospodu kritiku mislih. »Krpan« in »kralj Matjaž« sta vsaj nekaki personifikaciji slovenskega življa, »Matjaž« je nekak analogon cesarju Barbarosi, saj svojega narodnega kralja Slovenci nismo nikoli imeli. Svojega, individualnega življenja torej niti »Krpan« niti »Matjaž« nima. In jaz vprašam sedaj

g. Tominška: Kaj naj se operva na fingiranih, izmišljenih »osebah«?

Pri Trubarju da nam je vse znano, pravi g. Tominšek, ter v šolah se uči baje natanko, kako je živel Trubar. Kako se razlaga v gimnaziji začetek naše literature, to mi je, žalibog, znano iz Celja, kjer sem maturiral. Dočim so nam nemški profesorji z vsem ognjem risali početke nemške književnosti, da smo videli staronemške, srednjenemške in nove pisatelje in dejatelje, n. pr. Luthra v nekaki nadnaravni gloriji, je sedel pošteni Žolgar ko lipov bog na katedru ter nam našteval letnice, kdaj in kje je bil Trubar rojen, da je učil krivo vero ter spisal tega in tega leta to in to knjižico. Tak šolski Trubar seveda ni junak, to rad pritrdim, čeprav nočem reči, da bi tudi danes vsi slovenski profesorji tako zaspano tradirali o slovenski reformaciji kakor omenjeni Žolgar, ki mu je bila slovnica alfa in omega vsega slovenskega pouka. Mizerija je bila res, da v tistih letih še nismo imeli dosti nove literature...

Vendar moram tukaj brž opomniti, da ne gleda g. doktor Tominšek na reformacijo in na našega Trubarja niti

s tistega objektivnega stališča, s katerega bi se moral ozirati po predpisih »slovstvene čitanke« za 7. in 8. razred srednjih šol. V tej lepi šolski knjigi, ki jo je sestavil dr. Sket l. 1893. in ki jo je potrdilo naučno ministerstvo, beremo na str. 37. izpod Wiethalerjevega peresa naslednjo s toplim čuvstvom in vendar v objektivnem duhu — kakor se to spodobi za uradni učbenik! — pisano karakteristiko naše reformacije in njenega heroja Trubarja: »Protestantska doba je brez dvoma najvažnejši oddelek v književni in tudi prosvetni zgodovini slovenski; kajti protestantstvo je šele vzbudilo v Slovincih narodnomoč in jih duševno vzdramilo in oživilo. Malokdo se je zmenil za svoje izobraženje, še manj pa za prosveto narodovo.

Preprostega ljudstva nevednost celo v verskih rečeh je bila tolika, da mnogi Slovenci niso znali niti deset božjih zapovedij, in da niso razumeli niti apostolske vere niti očenaja. Na Kranjskem ni tačas najti nobenega nižjega ali višjega učilišča, izvemših neznatno število samostanskih in vaških šol. A s protestantstvom se začne naenkrat živa

navi pravnih in gmočnih razmer učiteljstva. Rudniški erar je do danes trdovratno grešil proti § 55. drž. šol. zakona. Starejša idrijska učiteljstva ima v svojih dekretih zapisano, da je v X. plačilnem razredu, v resnici ima pa plače le od 1600—2000 kron z 200 (učiteljske le 160) K aktiv. doklade. Torej protislovje, da si ne moremo lepšega misliti. To učiteljstvo služi trdemu gospodarju, ki s tem prezira njegovo plemenito delo in njegov pošten napor, kar je vredno vse obsodbe. Obratnih obljub ne more nihče živeti. Že leta 1899. je na velikem shodu na Dunaju zahtevalo vse avstrijske učiteljstvo — okrog 3000 ga je bilo — da mu naj dajo, kar mu gre po že imenovanem §. Minister Hartel je bil — kot vedno — nasproti deputaciji poln sladkih besedi. A zgodilo se ni ničesar. Prav je torej, da govori enkrat tudi ljudstvo v prilog tem trpečim delavcem na kulturnem polju in povzdigne tudi za — idrijsko učiteljstvo svoj glas.

V idrijsko šolo hodi letos 972 otrok. Če pogledamo državni šolski zakon iz leta 1869, pridemo po lahkem računu do zaključka, da bi morale biti v Idriji najmanj tri štirirazrednice. Sedaj, ko ima Idrija svojo srednjo šolo, bi za dečke zadostile dve štirirazrednici. Kam pa z dekletom, ki dovrši 4. razred? Tako se izprašujejo vsi, ko pride dekle z izpričevalom domov. A nihče si ne zna nasveta. V šolo? V Ljubljano? V Gorico? Šim? — Treba bi bilo za dekleta poleg štirirazredne ljudske šole še štirirazredno meščansko šolo, da jim je odprta pot na učiteljske, k pošti itd. Erar bi se moral napraviti ustanove za pridne učence meščanske šole, da bi se lahko nadalje šolske in prišle do boljšega kruha. Oče-rudar ne zmoro tega. Tudi nima dote, da bi ne ostalo dekle tako samo, kadar postane domača hiša pretesna. Kam gre? Za kruhom gre, služiti gre v Trst, v Gorico ali drugam. In ker ni čvrstih notranjih opor, omaga in pade, da se pogubi moralno in telesno. To je žalostno. Veselo pa bi bilo, da niso dekl cam zaprta vrata v višja izobraževališča. V veselje bi bilo to staršem in mestu, v čast bi bilo erarju, ki bi pokazal s tem, da mu ni samo do uživanja bogastva idrijskega rudnika, nego da daje tudi svojemu delavstvu nekaj teh užitkov.

V Idriji bi bilo treba tudi rudarske šole za izobrazbo pazniškega osebja. Taki šoli sta menda sedaj v Celovcu in Ljubnu, a ti sta nemški. In mnogoteri inteligentni mlad rudar, ki bi se lahko izobrazil in prišel do boljše eksistence, ne more v tako šolo, ker ga ne sprejmejo zaradi tega, ker ni več nemščine. Za jugoslovanske pokrajine bi treba bilo take šole v Idriji, da bi imeli ljudje priliko v materinem jeziku in domačem mestu se izobraziti in si izboljšati svoj gmočni položaj. Tako je pa mnogokrat in marsikomu zaprta pot iz težkega življenja v boljše in lažje čase.

Idrijska rudniška ljudska šola bi bila lahko vzor vsemu drugemu kranjskemu in izvenkranjskemu šolstvu, da bi jo hodili ljudje gledat in da bi po nji urejali svoje šolstvo. Danes je pa vzor, kakšne naj ne bodo šole.

Iz povedanega je razvidno, da je treba temu šolstvu temeljite preobnove. Mnogo je že zamujenega, kar je le prebivalstvu v kvar. O tem

šolstvu je že pisal »Učiteljski Tovarščak«, tudi češki listi so pisali o tem. Državni poslanec dr. Ferjancič je 14. m. m. glede idrijske rudniške šole interpeliral v državnem zboru. Naša želja je, da ne ostane samo pri tej interpelaciji in pri našem razpravljanju, nego da v resnici poklicani ljudje kaj izdatnega store za to šolstvo!

Predlagam v sprejetje te resolucije:

I. Shod političnega društva »Jednakopravnost« v Idriji dne 8. mal. travna 1905 opozarja poljedelsko ministristvo na sedanje skrajno nedostatne ljudskošolske razmere v Idriji ter ga pozivlja, da takoj uredi te razmere s tem, da pred vsem ustanovi dve deški štirirazrednici ter eno dekliško ljud. in mešč. šolo. Nadalje pa mu je tudi poskrbeti za kakršno koli strokovno izobraževališče delavstva v mestu Idriji. Skrb pa mu bodi tudi, da uredi plače idrijskemu učiteljstvu tako, da bodo enake plačam državnih uradnikov XI, X. in IX. plačilnega razreda.

II. Shod pol. društva »Jednakopravnost« v Idriji, dne 8. mal. travna 1905 pozivlja državnega poslanca A. Ferjanciča, da se nemudoma in z vso odločnostjo zavzame na meročajnem mestu za zahteve, izrečene v I. resoluciji.

Anglovi govor je bil vzprejet z burnim in dolgotrajnim odobravanjem, je pa tudi bil govorjen iz roa vseh navzočih. O predlaganih resolucijah je otvoril predsednik Bonča debato.

Učitelj Šabec je omenjal, da ministrstvo dela na to, da bi se idrijsko c. kr. rudniško ljudsko šolo oddalo v oskrbo deželi. To pa bi bil hud udarec posebno za učiteljstvo, ki čeravno samo nima boljših plač, ima vsaj erarična stanovanja in vdove boljše pokojnine. Predlagal je, da se sklene še sledeča resolucija: »Shod pol. društva »Jednakopravnost« v Idriji, dne 8. mal. travna 1905 zahteva, da naj šola ostane erarična in je naj ne prevzame dežela, kot želi to erar, oz. ministristvo.«

J. Novak se je izrekal proti tej resoluciji, ker se erar šole ne more tako lahko iznebiti, zakaj za njeno vzdrževanje ga veže zakon. Tudi s to resolucijo bijemo sami sebe, ker si želimo obdržati gospodarja, ki tako maščevosko skrbi za šolo. Tudi bi od dežele lažje in uspešneje zahtevali, da vestneje oskrbuje ljudsko šolo, kakor zamoremo to storiti napram nemškemu poljedelskemu ministristvu. Niti misliti ni, da bi zamogel erar brez vsakih koncesij oddati šolo deželi; če bi se to zgodilo, ustanoviti bi moral kak drug višji učni zavod, dežela pa bi oskrbovala ljudsko šolstvo, za katero, dasi leto za letom spravlja šolske doklade idrijske, nima danes prav nikakršnih stroškov. Ni glavno vprašanje, kdo oskrbuje šolo, ampak kako se oskrbuje.

E. Gangl se zavzema za šol-

bečevo resolucijo. Leopold Lapajne, klerikalec, predlaga, naj se druga resolucija pošlje tudi dr. Šusteršiču, kar se pa z večino glasov odkloni.

Pri glasovanju so bile vse tri resolucije soglasno sprejete.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Kje se nahaja admiral Roždestvenski?

»Daily Mail« se poroča iz Singapura: Nemški parnik »Prinz Heinrich« pripoveduje, da je v petek videl v zalivu Kam-rank (severno od Saigona) pet ruskih oklopnih in šest križark. Kapitan Osava, ki je prideljen suiti japonskega princa Arisugave, izjavlja, da Japonci niso čisto nič v strahu radi izida bodoče pomorske bitke. Osava zatrjuje, da potopljene ruske ladje v Port Arturju niso zelo poškodovane. Japonci upajo, da bodo vse lahko dvignili. »Standard« naglašja, da se rusko brodogrje še ne nahaja v okoliših neposrednih sovražnosti, ako je res usidrano v zalivu Kam-rank.

Skoraj gotovo je, da si je Roždestvenski poiskal udobno luko, kjer se bo preskrbel s provijantom, premogom in vsem potrebnim, predno bo plul proti severu. Dognano pa je, da je smer, ki jo je imal pretekli terek, spremenil, ker bi bil sicer že dalje na severu.

Kapitan imenovanega parnika pa je še poudarjal, kakor javlja »Daily Telegraph«, da je prav lahko mogoče, da so se v zalivu Kam-rank nahajale še druge vojne ladje, ki pa s širokega morja niso bile vidne.

O japonskem brodogrju ni bilo ne duha ne sluha, najbrže je skrito pri otoku Formosi, da iz zasede napade rusko ladjeve.

Francoske vesti o ruskem brodogrju.

Iz Saigona se brzojavlja: Admiral Janguieres, ki se nahaja na krovu topničarke »Takou«, je odposlal križarko »Descartes« v zaliv Kam-rank, kjer se je usidralo več ruskih vojnih ladij. Neka francoska tvrška v Saigону je kupila parnik »Eridan«, ki je v soboto odplul iz luke, natovoren z živili, ki so jih naročili Rusi. Rusko brodogrje, ki je imelo pri odhodu iz Evrope na krovu 18.000 mož, je vsled bolezni izgubilo doslej samo osem mož. Neki ruski častnik, ki je zbolel na boleznih beriberi, se nahaja v bolnišnici v Saigону.

Japonci so v zadnjem času zasegli več ladij s premogom, a so radi ruskega brodogrja v velikih skrbih. Potrjuje se, da ni bilo na krovu ruske hospitalne ladje »Orel« nobenega ranjenca, ker došedaj še ni bilo nobenega boja.

Med maloštevilnimi bolniki na krovu »Orel« se nahaja tudi knez Cantacuzene. Šest Japoncev se je

pripeljalo na neki anamski ladji do rta St. Žak, a so takoj zopet odpluli.

Linevičovo poročilo.

General Linevič je sporočil carju, da je inspiciral voje petega in šestega sibirskega kora, kakor tudi 10. in 17. armadni kor v njihovih bojnih pozicijah in se prepričal, da se nahajajo v izbornem stanju. Tudi pravkar iz Rusije dospeli voji, ki jih je takisto inspiciral, se nahajajo v izvrstnem položaju.

16. t. m. pa je poslal Linevič to le poročilo: Naše levo krilo je 12. t. m. op. 11. uri dopoldne jelo pri vasi Fuloul, približno 7 verst od Mejana obstreljevati sovražnika, ki se je nahajal v pozicijah ob gorskem grebenu severozapadno od Fuloula. Naša artiljerija je takisto ob 11. uri pričela z ognjem, pehota pa se je postavila v bojno vrsto. Ob polu 12. uri se je sovražnik jel umikati z gorskega grebena. Naši voji, ki so dobili povelje, stopiti v ofenzivo in osvojiti imenovani gorski greben, so zasledovali sovražnika, ga potisnili proti jugu, obkolili njegovi obe krili in zavzeli Mejana. Sovražnik se je umaknil v Nantzajmogelo, tri vrste jugozapadno od Mejana. Poročil o nadaljnjih operacijah še nisem prejel.

Vesti o japonskih operacijah.

Uradno se poroča iz Tokija: Pet avadronov sovražne konjenice je v noči 15. t. m. prodrla v Sanjenking na cesti Hahumen Farguan. Večji japonski oddelek je navalil nanje in jih potisnil proti severu. Sovražnik je jel v velikem strahu bežati in je pustil na bojišču osem mrtvecev. Japonski voj je izgubil dva moža.

Po poročilih iz Londona prodira močan japonski voj, ki je obšel ruske pozicije, proti Kirinu.

Japonci so nagnali kitajske vasičane v rusko bojno vrsto in povzročili s tem veliko zmede.

Sleparski agenti.

Iz Bruslja se javlja: Razni agentje so pod pretvezo, da so zastopniki ruske vlade, osleparili več belgijskih tovarn za okoli poldrugi milijon frankov na provizijah. Dotičniki so na podlagi ponarejenih priporočil in uradnih spričeval naročili za rusko vlado vojnega materijala za okroglih 30 milijonov in si takoj dali izplačati visoke provizije. Sleparstvo je prišlo na dan, ko so se dotični tovarnarji obrnili naravnost na rusko vlado, ki ni ničesar vedela o teh naročilih.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 17. aprila. Kakor poroča »Magyar Hirlap«, ne bo vseji 3. majs grof Tisza več fungiral za ministrskega predsednika. Na Dunaju baje mislijo napraviti skupnega finančnega ministra pl. Buriana za ogrskega ministrskega predsednika.

Dogodki v Macedoniji.

Sofija, 17. aprila. Macedonska dobrodelna društva in zastopniki raznih revolucionarnih skupin so na posebnem sestanku sklenili, da skličejo velik protestni shod proti početu grških, turških in srbskih čet, ki iztrebljajo Bolgare v Macedoniji in v drinopoljskem vilajetu. Shod se bo obrnil na velesile in Bolgarijo s prošnjo za odločno posredovanje, da se taka grozodejstva odpravijo, s tem, da se podeli Macedoniji in Drinopolju avtonomija. Tudi v drugih večjih mestih se prirede protestni shodi proti Grkom.

Carigrad, 16. aprila. Bolgarski diplomatski agent Načovič se je večeraj v imenu svoje vlade pritožil, zakaj se vprašanje begunov ne reši ter vprašal, ali je turška vlada pri volji takoj odrediti, da se beguni takoj vrnejo v drinopoljski vilajet, ker le sedaj spomladi je za vrnitev pravi čas, da si pridelajo živeža za zimo.

Carigrad, 16. aprila. Grki se javno ponašajo s klanjsm Bolgarov v Zagoricih, češ, da je bilo to le zasluženost maščevanja, ker so Bolgari v tem kraju požgali tri grške samostane.

Gibanje na Ruskem.

Petrograd, 17. aprila. S posebnim carskim ukazom se je naročilo vojaškemu vrhovnemu guvernerju v Sibiriji, naj predloži načrte, kako bi bilo urediti zastopstvo zemstva za guberniji Tobolsk in Tomsk.

Petrograd, 17. aprila. Ruska vlada je predlagala, da mora Finska za to, ker se je oprostila vojaških obveznosti, plačevati v rusko državno blagajno za vojaške namene od leta 1905 do 1908. Vsako leto po 10 milijonov rubljev. Finski deželni stanovci pa so sklenili, da plačajo le za leto 1905.

Varšava, 17. aprila. V Čeljabinsku so že tri dni veliki nemiri. Vojaki so razrušili in oropali 16 hiš. Po mestu delijo pozive proti Židom, ki beže iz mesta.

Štrajk železničarjev v Italiji.

Rim, 17. aprila. Prvi dan je mirno potekel. Ker je premalo izvežanega vojaštva, zamore na vsako stran voziti na dan le po eden poštini vlak. Železniška brigada s strojniki in kurjači vojne mornarice je pridružena le glavnim kolodvorom. Iz Genova in drugih pristanišč so naročene vojne ladje, da prevzamejo v potrebi poštini in osebni promet ob obali. Javno mnenje je večinoma proti štrajku, češ, da je nepremišljen ter morajo štrajkujoči podleči. Nova predloga, proti kateri se je začel štrajk, zvišuje v prihodnjih petih letih plače železničarjem na 1500 in 1800 lir.

Rim, 17. aprila. Sinoči so imeli zastopniki delavskih zbornic z železničarskim odsekom skupno sejo. Železničarji so zahtevali, naj jih v štrajku

Dalje v prilogi.

književna delavnost. Ž njim nastopajo znameniti izobraženci, ž njim se pojavljajo pomenljiva dela. Pridobitve istodobne vednosti se obračajo prvič tudi Slovencem v prid. V Ljubljani se ustanovila tiskarna (in to po inicijativi Trubarjevi, ki je bil tiskarja Mandla iz Nemčije s seboj pripeljal; opazka moja), iz katere pride l. 1575. prva na slovenskih tleh tiskana knjiga na svetlo. V tej dobi se nam pokaže prvi sled srednjega šolstva. Na Trubarjevo prizadevanje osnujejo namreč kranjski deželni stanovci leta 1563. prvo latinsko-nemško šolo (gimnazijo). Protestantski pisatelji (pravzaprav Trubar sam; opazka moja) so sprožili nadalje misel o občeslovanskem književnem jeziku, in če tudi niso mogli tega namena uresničiti, obudili so vendar jugoslovansko književno vzajemnost; kajti njih slovensko delovanje ni bilo namenjeno samo Slovencem, ampak tudi južnim Slovanom sploh...“

Tako stoji v uradni čitanki za VII. in VIII. razred srednjih šol!

Gospod dr. Tominšek ne govori logično, če vprašuje, kaj naj se na Trubarju, ker ga poznamo. znali smo ga, da je junak po vsem

svojem dejanju in neustrašenem pogumu. Kaj naj pa se opeva na pravičljnih junakih, čijih življenja sploh ne poznamo?

Sicer se imenujejo tudi glavne osebe v romanih »junaki«. Toda vsak literat ve, da ima tukaj beseda »junak« nekoliko drugačen pomen, nego če nazivamo kako zgodovinsko osebo junaka ali heroja. Zgodovinski heroj mora imeti na sebi svojstva, ki jih nahaja na njem imenovani angleški filozof Carlyle. Podoben teorijo razvija Nietzsche, čigar nadčlovek je realen zgodovinski človek, ne pa morda samo produkt ljudske fantazije. Nietzschejev nadčlovek je pravi duševni junak, porojen iz žive ljudske mase in oborožen s tako moralno močjo, ki ga usposablja, da vodi isto maso po svoji volji.

In da so ravno zgodovinske osebe upesnitve in opesnitve vredni junaki, nam priča več imen! Predvsem so vsi ustanovitelji ver taki zgodovinski heroji, ki jih tudi ljudska fantazija predstavlja kot nadljudi in heroje. Buddha, Zarathustra, Jezus, Mohamed so historične osebe; vsi ti nadljudje so v resnici živeli, posameznosti njihovega življenja so nam več ali manj znane. Ali pa zato niso heroji, ki so že tudi opesnjeni v raznih literaturah?

Hus, Žižka, Luther so zgodovinske osebe. Življenje vsakega teh mož nam je znano v vseh detajlih; debele knjige nam pripovedujejo vse podrobnosti iz njihovega življenja. In vendar so heroji Hus, Žižka in Luther! Herojstvo teh treh mož slavi poezija, glasba, slikarstvo in kiparstvo. Hus je vsakemu Čehu nekaj velikega, nekaka sinteza češkega energičnega duha — heroj! In Luther — je nemški duh. Opevan je že v vseh oblikah in panogah poezije nešteto krat. Luther je menda največji nemški heroj.

Car Peter Veliki je zgodovinska oseba, in Rusom je heroj. — Kaj pa Garibaldi? Še ni tako dolgo, odkar je umrl, pa naj stopi g. dr. Tominšek za par tednov v Italijo — v vsakem večjem mestu najde kak Garibaldijev spomenik ali vsaj kako ulico — »via Garibaldi«. Italijanska poezija ga tudi proslavlja. — Katero zgodovinsko življenje nam je bolj znano ko življenje Napoleona — in Napoleon je Francozom polbog, to priča že monumentalni mavzolej v Parizu, kjer počiva njegov prah. Najradikalnejšemu republikancu francoskemu je Napoleon nadčlovek — heroj. Umetnost ga je proslavila že večkrat.

In ozrimo se v sedanost! Bismark je umrl šele pred par leti. Ta mož je menda dovolj zgodovinska oseba, saj smo ga takorekoč osebno poznali tudi mi, ki nam ni bil prijatelj. In, glejte, pred našimi očmi se razvija med nemškim narodom Bismarkov kult! Znani železni kancelar je Nemcem že pravi nadčlovek, je heroj, ki se mu stavijo nenavadni monumenti. Luther in Bismark! Da, tudi Bismark prehaja že, ko se je komaj poveznila plošča v njegovem mavzoleju, nekako v mythus. Nemškemu narodu je Bismark simbol brezobzirnega narodnega smotrovitega egoizma. Bismark je nemški duh. Vse nemške umetnosti so se že polastile zgodovinske prikazni moža »aus Blut und Eisen«.

Gospod dr. Tominšek se ne more iznebiti predstave o samem fizičnem herojstvu; on misli, da mora vsak heroj kakor Herkules opravljati samo telesna dela, krotiti divje zveri, prenašati bremenca, ki so drugim ljudem daleko preteška; da mora gaziti do pasu po krvi, četudi za kak plemenit namen. Gotovo si gospod kritik predstavlja, da mora biti vsak heroj tudi po svoji telesni postavi vsaj Herkulu podoben i. t. d. No, to so seveda naivni pojmi o heroj-

stvu! Poleg fizične moči ceni človeška fantazija na človeku že od nekdaj tudi duševno in moralno moč; množiči imponuje tudi premoč duha; mislečemu in čutečemu človeku se vidi velik tudi duh, ki stoji na višini svoje dobe in daje smer svojemu času na kateremkoli polju človeške kulture. Narodni moment pa igra pri takem herojstvu največjo vlogo. Vsak narod ima svoje heroje; nekateri redki heroji so mednarodni.

Ali je torej tudi naš Primož Trubar duševen heroj ali ne? Mislim, da sem čitatelja prepričal, da je tudi slovenski reformator Trubar upesnitve vreden heroj!

A Trubarjevo herojstvo vidi samo tisti, ki ga gleda brez verskih predsodkov in drugih »ezirov« z nekega višjega stališča. Z bibliografskega stališča seveda še ni ni ne bo nihče zagledal junaka Trubarja.

Preznačilno je, da se g. dr. Tominšek kar zgraža nad vsako pesmijo, ki proslavlja Trubarja; takih pesnitev, pravi v »Zvonu« sam, ne more »uživati«; razne misli (aha!) kar pršije okrog Trubarjevega imena. To so res čudne misli! A literaren kritik bi moral biti prost »takih mislij«.

(Dalje v prilogi.)

podprejo vse delavske kategorije s štrajkom. Zastopniki delavskih zbornic so zahtevo odklonili ter bi prišli v poštev šele tedaj, ako bi nastopila vlada zoper železničarje z nasiljem.

Rim, 17. aprila. Dobra tretjina vseh štrajkujočih je pismeno izjavila vsem svojim predstojnikom, da so šli le prisiljeni v štrajk ter bi takoj zapustili službo, ako se jim prikrbi zadostno jamstvo za osebno varnost.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 17. aprila. Rešitev tega velikega zgodovinskega in kulturnega vprašanja je sedaj odvisna le od velikonočnih počitnic. Ako gre namreč zbornica ta teden na običajne velikonočne počitnice, ki trajajo skoraj do konca meseca maja, potem je izključeno, da bi predloga o ločitvi cerkve od države bila v tem zasedanju rešena. Potem pa pridejo nove volitve in kdo more reči, kako večino prinese v zbornico. Zato pa zahtevajo napredne stranke, naj se zbornica letošnje odpoje velikonočnim počitnicam ter naprej zbora, dočim napenja klerikalni poslanci vse javne in tajne sile, da gre zbornica na počitnice.

Marokansko vprašanje.

Pariz, 17. aprila. Minister zunanjih zadev Delcassé potrjuje, da sta se z nemškimi poslanikom knezom Radolinom razgovarjala zaradi Maroka. Tozadevna pogajanja pa se bodo nadaljevala, in sicer ne v Parizu, temuč v Berlinu med francoskim poslanikom in nemškim državnim kancelarjem grofom Bülowom. Francoski poslanik je od svoje vlade pooblaščen izjaviti, da hoče Francija nemške interese v Nemčiji odločno zastopati. Nadalje se Francija pismeno zaveže, da ostane v Maroku zvesta politiki »odprtih vrat«.

Pariz, 17. aprila. Podpredsednik Jaurès zahteva, da se pri proračunu ministrstva zunanjih zadev vzame v razpravo tudi marokansko vprašanje. Jaurès piše v svojem listu: »Dolžnost zbornice je, da zahteva od Delcasséja pojasnila. Jasna in pomirliva politika, ki rešuje pravice vseh, bo tudi povzdignila ugled francoske diplomacije za obrambo francoskih pravic.«

Dopisi.

Iz Rateč na Gorenjskem. Že dolgo ni bilo iz naše občine v Vašem cenj. listu nič slišati. Sedanje razmere pa nikakor ne dopuščajo prikrivati dejstev, kateri so se zgodili zadnje čase. V naši občini kraljuje kot neomejen gospodar klerikalni župan oče Pintbach, ki je seveda pristaš črnih in torej kot tak vlika svoj nos povsod, kjer je pri čakovati beliča. Stara resnica in obče znano pa je, da temu »kleriku« kaj nerado gre izpod palca, vendar kaj moremo za to, če je le egoist in drugega nič, saj takih se najde med črno krščansko mislečo bando vse polno, in vemo, da nam tega ne bo nikdo oporekal. — Ta naš »Grösus« torej ima ne samo malone vse občane na vajetih, temveč si lasti časti in slave še tudi drugod, a le če kaj nese, res pa je tudi, da se njegovo ime ne čita tam, kjer je treba kaj šteti. Zadnje čase od jeseni sem ima v oskrbi tudi pošto nabiralnico. Kazenski akt okrajnega sodišča v Kranjski gori kaže, kako zorno je oskrboval pravzaprav nadzoroval dostavo nam določenih pisem in drugih pošiljatev. Seveda, on bo zvrčal krivdo na druge, kateri so bili vseh njegove brezbriznosti prepusteni samim sebi, kljub temu, da je njegova naloga, se o pravilni dostavi poštini pošiljatev prepričati in sploh vse nadzorovati, predvsem pa nastaviti poštenega raznaševalca pisem; vsega tega sedaj pogrešamo, kar je v našem malem kraju pač mogoče. Njegova lakomnost sega celo tako daleč, da ima v službi take ljudi, ki mu pocieni delajo in o katerih poštenosti bi bilo skoro dvomiti. Založna, katera se je pred okr. sodiščem v Kranjski gori odigrala, je pokazala županovo vzorno uradovanje pri poštini nabiralnici. Nad 28 pisem in dopisnic se vedoma ni dostavilo. Koliko družin je po tej razlomnosti oškodovanih vseh nedostavljanja korespondence, o tem še govorimo ne, pač pa sklepamo svoje in vidite, da Vas obsojamo in ne one, katere je Vaša brezbriznost spravila v priliko nepoštenih manipulacij z našo pošto odpravo, ker vemo, da je vse prave

ozire, kateri bi bili pri odpravi zahtevati, odrinila le Vaša lakomnost, ker ste rabili za pošto odpravo nastavljenega pismonoše večkrat raje za poljska dela in pustili dostavljati pisma itd. po šolskih otroših. Ne bomo se v tem oziru dalje priklali, temveč le prosimo, naj slavna poštena in brzojavna direkcija v Trstu temu odpornemu s tem, da pošto odpravo podeli kakemu drugemu tukajšnjemu čislancu posestniku-občanu ter nam nastavi zapriječnega pismonoše.

Iz Vrtojbe pri Gorici. Z našim novim vzornim županom smo prišli iz dežja pod kap. Prejšnji župan je bil dobra duša, ki je vsem rad ustregel, če je le mogel, samo obč. urad je zanemarjal, kar pa je krivda tajnikova, kateremu preostaja 24 ur časa na dan in ki ni imel toliko vesti, da bi v redu vodil obč. zadeve, čeprav je ultraklerikalni. S to svojo katoliško nemarnostjo je pripravil prejšnjega župana v take zagate, da je moral dež. računar cel mesec stvar urejevati seveda na stroške občine. Pri zaključku je našel okoli 3000 K primanjkljaja, kojega bo moral župan pokriti. Mnogim stvarim se pa vsled nejasnosti ni moglo priti do kraja, kar je na škodo občine, ali tudi župana samega. Ker so se morali preiskovati računi celih 7 prejšnjih let, ni nikako čudo, če se je v tako dolgi dobi mnogo spregledalo. No zdaj pa imamo že 1 leto novega plemenitega župana. To je za nas imenitno, ker s častnim redom se ne dobi v vsakem kotu župana, samo smola je za nas, ker je nemaren ravno tako kot prejšnji neplemeniti župan. Naš novi pl. župan je bogat samo na obljubah. Uverjen je, kake sitnosti in škode je imela občina popreje radi računov. Že konci leta 1904 je obljubil, da položi račune, a sedaj je 4 mesece od takrat, pa še nič ni. To nam dela preglavice ter opravičen strah, ker ta plem. župan je še sam zase tako nemaren in zanikaren, da je pred 4 leti pustil, da mu je šlo vse njegovo posestvo na dražbo, da je potem njegova zakonska polovica kupila na svoje ime, naš pl. župan pa je postal le vinarski davkoplačevalec. Vsled zanikarnosti našega župana je še njegova žena zašla v finančne zadrege, da je ogromna njena lastnina zdaj za znanovana v sodniškem rubežnem zapisniku. Vsled tega položaja zahtevamo, da naj se nemudoma predloži obč. računi, in to ne do konci leta 1904, ampak do danes, za v prihodnje pa naj se postavi denarničar, ali pa naj župan vsak mesec ob koncu poda račune. Ker imamo 70—90 % naklade, hočemo tudi vedeti, kaj se s tem denarjem kakor tudi z drugim vsakdanjimi dohodki počne in za kaj se jih porabi. Končno tudi zahtevamo, kakor je že zdavnaj obljubil naš novi pl. župan, da se nemudoma prestavi obč. pisarna v našo občinsko hišo, ki je svetla in zato pripravna. Odločno nasprotujemo, da bi bila obč. pisarna kot doslej v njegovi temni, mali, zaduhli in nezdravi čumnati in še s pomankljivimi in polomljenimi stoli. Ker je naš pl. župan obenem tudi cestni odbornik, bomo o tem še posebej govorili, kadar bo potrebno.

Davkoplačevalec.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. aprila.

— Volitev v veleposestvu. Izid včerajšnje volitve iz veleposestva je jasen dokaz, kak »švindeli« so uganjali klerikalci zadnji čas, trdeč, da bi bili Slovenci z združenimi močmi lahko zavzeli veleposestvo. Volilcev je 85; nemška kandidata sta dobila po 56 glasov — torej je 29 glasov v veleposestvu, ki bi se dali dobiti za slovenske kandidate. Vpripodu temu rezultatu je pač nepotrebno izgubljati še kaj besedi o tozadevnem klerikalnem predlogu. Tudi slepec mora sprevrediti, da je bil ta predlog zgolj humbug.

— Zaradi slovenskih klerikalcev. Glasilo hrvatskih naprednjakov »Pokret« priobčuje v svoji zadnji številki to-le značilno notico: »Slovenski odposlanci mesta Ljubljane in Šiške so brzojavno naznanili svoj prihod dr. Rittigu v Djakovu, naročili vozove in stanovanje in prijavili, da bo voditelj slovenske deputacije govoril ob škofovem grobu. No, v Vrpolu so na njihovo veliko začudenje čakali lestvični vozovi. O stanovanju v Djakovu seveda ni bilo niti govora. Reklo se jim je samo, da se eden izmed njih lahko nastani pri nekem kanoniku. To stanovanje so Slovenci prepustili najstarejšemu svojemu tovarišu. Voditelj deputacije je iskal dr. Rittiga polni dve uri, boril se je, da bi se mu dalo dovoljenje govoriti ob grobu, toda zanj se ni od merodajnih oseb

nikdo niti zmenil. Jasno se je videlo, da so se klerikalci trudili postaviti zastopnike liberalne Ljubljane, da bi se s tem priklopili svojim bratom — slovenskim klerikalcem. — In ti naši klerikalci so v najlepši luči pokazali svojo ljubezen do pokojnega Strossmayerja s tem, da se niti eden njihovih ljudi ni udeležil njegovega pogreba!

— Katoliški dom — redivus? Prijatelj našega lista nam piše: Ko sem šel v soboto proti večeru mimo hotela »Union«, videl sem v neki sobi tega še ne dozidelega poslopja vse polno žensk s rutami na glavi in med njimi nekega duhovnika, ki je sodeč po gestah tem ženskam nekaj pridigoval. Ljudje so pravili, da so bile te ženske katoliške delavke; kdo je bil tisti duhovnik, nisem mogel izvedeti. Če bo hotel »Union« nekaj nov »Katoliški dom«, bo to pač hotelu samemu na škodo.

— Razpis notarskega mesta v Mariboru. Slavna avstrijska vlada in spodnještajerska notarska komora, v kateri imajo Slovenci večino, sta z vsa parno silo hoteli ustreči kategorični zahtevi mariborskih nemških nacionálnih kriščev. Slovenski poslanci pa so prinesli kot pisanke — eno izgubljenno slovensko notarsko mesto.

— Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih. Kranjska hranilnica pristopila je glasom sklepa občnega zbora z dne 13. t. m. podružnici kot ustanovnik s svoto 1500 kron. — Obenem pristopil je predsednik Kranjske hranilnice, gospod Josip Luckmann kot podpornik s svoto 200 kron, gospod Otomar Bamberg, ki je že od lanskega leta sem podpornik, je pa znova podaril 200 kron. Vsem tem velikodušnim dobrotnikom izreka podružnica svojo najsrčnejšo zahvalo!

— Požar v Zgor. Šiški. Včeraj ob 2. uri popoldne je gorelo gospodarsko poslopje posestnice Kastelic vlg. Potrkule v Zg. Šiški tik za J. Matjanom. Zgor. je hlev, pod listnjak in poginila je tudi ena krava. Ogenj so baje zanetili slabo nadzorovani otroci. Na lice je prihitela spodješišenska požarna bramba. Tudi Koseze so poslale brigadno stavbo opkearne, ki pa, žal, zaradi pokvarjenih cevi ni mogla delovati. No, požar se je z združenimi močmi lokaliziral. Na srečo je veter plamen zadrževal, da ni udaril proti vzhodu. Ob nasprotnem vetru bi bila skrajna nevarnost za Matjanov veliki s klajo bogato založeni hlev s hišo vred ter za vsa manjša, ob hribu stoječa poslopja. Ogenj bi se bil lahko razširil skoraj do brama ob »mlaki«, v katerem rjave in gnijejo: brigadna, voz, sod in druge priprave že nad 20 let, to je ves čas, kar gospodari sedanji župan. Prejšnji lastnik Pfeiferjevega grada (Pepensfeld) g. Anton Gariboldi je kot skrben župan vse ukrenil, da bi Zg. Šiška ne ostala ob nesreči ognja brez pomoči. Hram in druga priprava stalo je do 1600 kron. Pod je daroval g. Matjan. Zgornješišenska brigadna je dobro služila tudi v Dravljah, Vižmarjih, Spod. Šiški itd. Tako je zgornješišenska brigadna koristila pred sedanjim županom. Pod njega vlado pa menda živa duša ni videla odprtih vrat »brama« in šaljivci trdijo, da leži ključ v mlaki pod 21 letno plastjo blata.

— Veliko poverjenje na pošti. Na Zidanem mostu in v Radečah se je prišlo na sled velikemu poverjenju, ki se je zgodilo na vojni pošti, ki vozi med Dunajem in Trstom. Neki železniški uslužbenec je našel na savskem bregu 80 skupaj zvezanih ameriških pisem, neki deček pa je našel blizu Radeč v grmovju poleg Save še večje število enakih pisem. Otroci so ta pisma raznesli in jih deloma tudi raztrgali ali požgali. Orožniki so skrbno iskali ta pisma in kolikor so jih dobili, so jih izročili poštnemu oskrbniku na Zidanem mostu, ki preiskuje zadevo kot pooblaščenec poštnega erarja. Vsa ta pisma so odposlali Slovenci, Hrvatje in Italijani, ki se nahajajo v Ameriki. V prvem paketu, ki se je našel na Zidanem mostu, so bila pisma, namenjena v novomeški in črnomeljki okraj, v drugem pa pisma, namenjena v Istro in na primorske otoke. Kakor je razvideti iz pisem, so bile v njih večje in manjše svote denarja, denarne bančne nakaznice in poštne prejemni listi, kateri so bili odposlani na sorodnike s tem namenom, da naj isti nanje odposlani in ne prejeti denar reklamirajo. Samo v petnajstih pismih, katera je žandarmerija v prvem hipu zaplenila, je bila označena vsota ukradenega denarja skupaj nad 7000 kron. Vsa pisma so bila odposlana iz Amerike

v mesecu marcu tega leta. Sedaj se vrše že stroga poizvedovanja; ni pa upati, da bodo prizadeti poškodovanci vsi prišli do svojega denarja, ker so se gotovo mnoga pisma izgubila ali pa je bil denar odposlan v neprimerno čenih pismih, kar je neki navada naših Amerikancev.

— Častnim občanom je soglasno imenovala občina Kog gospoda Ernesta Slanca, nadučitelja pri sv. Bolfenku blizu Središča, za zasluge, ki si jih je pridobil za razvoj in povzdigo šole, kakor tudi za njegovo neumorno in uspešno delovanje na gospod. polju.

— Šolski zvezki. Iz Vrankega se nam piše: V nemških ljudskih in meščanskih šolah v Celju se z vsoto trogostjo gleda na to, da učenci zvezke, sploh vse potrebščine kupujejo pri nemških trgovcih, Adler itd. Ko bi si kateri zvezek nabavil pri Hribarju, gotovo bi ga izključili iz šole. — In kako se godi v tem oziru na deželi? Mnogo se nahaja po vaseh in trgih malobrižnih, še več pa nemških trgovcev, katerim je »tajč« čez vse in ki podpirajo samonemške trgovce, naše sovražne, ter tam kupujejo zvezke in šolske potrebščine. Tako se v marsikateri šoli blišči na zvezkih sladko ime: Fritz Rasch, Buchhandlung Cilli. — Na gg. učitelja je ležeče, da se ta narodni greh odpravi. — Proč z Raschevimi zvezki iz slovenskih šol, proč z trgovci, ki nečeje nvaževati gesla: Svoji k svojim!

— Pravica na celjskem magistratu. V Celju je načelnik trgovskega gremija neki König, ki ima kupčijo z oči. Podžupan je dr. Negri, ki je zdravnik, ki tudi pri tem kaj zasluži, da preišče oči in določi primerna očala. 22. marca t. l. je prišel v Celje H. Hirschmann, ki zastopni preiskuje oči in prodaja očala. Hirschmann je pravilno naznanil svojo obrt pri magistratu, ki je doletno naznanilo sprejel. Nato je šel H. Hirschmann k načelniku trgovskega gremija, da bi plačal pristojbino, ki je po pravih določena na 20 kron. Toda načelnik ni hotel sprejeti pristojbine, nego je zahteval 200 K. Hirschmann povsem opravičeno ni hotel plačati 200 K. Nato mu je mestni sluga prinesel njegovo obrtno naznanilo, kjer je stalo zapisano, da mora plačati pristojbino 200 K, sicer se mu izvrševanje njegove obrti takoj ustavi. Hirschmann je šel na to k ravnatelju magistratnih uradov, Fürstbauerju, ki mu je pravil, da mora plačati 200 K, ker izvršuje potovalni obrt. Akoravno je Hirschmann dokazal, da to ni res, vstrajal je Fürstbauer pri svoji zahtevi, na kar je Hirschmann prosil za tozadevni odlok, katerega pa ni dobil. 30. marca popoldne ob 1/2 uri je stal Hirschmann s tremi gospodi pred kavarno Merkur. Stražnik je stopil k njemu in mu ukazal iti k Fürstbauerju. Hirschmann je izjavil, da zdaj ni nobenih uradnih ur, da pa pride ob dveh tja, akoravno ni dobil nobenega pisanega povabila. Med tem je prišel sam Fürstbauer proti Hirschmannu in ukazal bližnjemu stražniku, naj ga takoj aretirajo, kar se je tudi precej zgodilo. No in zdaj so ubogega moža pestili in zvijali na vse načine. Fürstbauer je zahteval 200 kron in ker mu je Hirschmann izjavil, da teh ne dá, povedal mu je magistratni ravnatelj, da je s tem ustavljeno njegovo izvrševanje obrti. Ker se je Hirschmann izrazil, da se mu je z aretacijo zgodiela velika krivica, mu je očital Fürstbauer, da je goljufal, ko je hotelu Graniggu prodal zlat ščipalnik za 8 gl., v resnici je bilo pa le double-alato. Ko mu je Hirschmann razjasnil, da stane ščipalnik iz navadnega zlata 16—18 gl. in da ni vsled tega nobenega vzroka za aretacijo, in če bi se ga sploh aretovalo, Fürstbauer kot magistratni ravnatelj nima nobene pravice zato, poslali so Hirschmanna na okrajno sodišče, seveda pod policijsko zaščito. Okrajno sodišče ga pa ni maralo, ampak ga je ekpediralo na okrajno sodišče, kjer je moral biti 2 dni v preiskovalnem zaporu, na kar so ga izpustili, ker so se prepričali, da ni prav nobenega vzroka za kako sodno postopanje. Zdal se pa vprašajmo: zakaj vse to? Čemu je König in Fürstbauer rojilo le 200 K po glavi? Oigovor je lahek. König in dr. Negri sta videla v Hirschmannu sitnega konkurenta, zato so mu naložili ogromno pristojbino 200 K, da bi sploh ne prišel svojega obrta. Hirschmann je naznanil vso zadevo okrajnemu glavarstvu celjskemu, ki bo celjskemu magistratu gotovo na noge stopilo. Če se pa to ne zgodi, potem se sploh vse neha! Tak slušaj je pa mogoče le pri celjskih Nemcih, ki so tako lakomni in lažni, da ne puste nikomur drugemu niti trohice kruha, pa naj bo naposled celo njihov pristaš!

— Punt v kaznilnici v Gradški. V nedeljo so se v kaznilnici v Gradški stekli kaznjenci med seboj. Panniki so hoteli posredovati, a kaznjenci so se tudi njim uprli. Morali so priti vojaki, ki so z bajoneti šli nad kaznjence. »Triester Zeitung« duje, da so bili baje štirje kaznjenci ubiti.

— Obrtno gibanje v Ljubljani. Tekom meseca marca so pričeli v Ljubljani izvrševati obrt: Andrej Šarabon, Zaloška cesta 1, trgovino z mešanim blagom; Makso Ferjan, Pred Prulami 13, ključavničarski obrt; Emanuel Wohrsek, Franca Jožefa cesta 1, trgovino z urami, zlatino in srebrnino; Josip Götzl, Mestni trg 25, trgovino z mešanim blagom; Karel Planinšek, Sodnijske ulice 2, prazjenje kave; Karel Seliskar, Turjaški trg 1, prodajo mleka, mlečnih izdelkov, jajec in kruha; Josip Rotar, Šolski drevored, klanje drobnice; Ivana Sečnik, Cesta na loko 18, malo trgovino z mešanim blagom; trdica Mayer & Comp., Martinova cesta 20, uporabo 10 ročnih tiskarskih strežev; Ivan Kenda, baraka v Laternannovem drevoredu, gostilniški obrt; Josip Köchl, Trubarjeve ulice 2, brivski in frizerski obrt; Avgust Perko, Zabajak 3, sobno slikarski obrt; Matej Soklič, Pred konjušnico 4, malo trgovino z mešanim blagom; Josip Ahčin, Šubičeve ulice 3, krojaški obrt; Marija Merčun, Vodnikov trg, prodajo živil. — Odglasili pa so obrt: Matej Soklič, Pred konjušnico 4, trgovino z živili, usnjem ter žganjem in pivom v steklenicah; Henrik Wibbe, Sv. Petra cesta 2, trgovino z mešanim blagom; Andrej Šarabon, Zaloška cesta 1, branjarijo in trgovino z židelnimi pridelki; Helena Frechinger, Židovske ulice 4, trgovino z muzikalnimi instrumenti in galanterijskim blagom; Friderik Hoffmann, Dunajska cesta 12, urarski obrt; Marija Olup, Stari trg 2, trgovino z narejeno obleko; Marija Petje, Kolodvorske ulice 32, malo trgovino z vinom.

— V Jeruzalemi Vedno smo bili proti potratnemu romanu zapeljanih ovc, bodisi v Rim ali v »sveto dežel«. Ta teden pa celo vsakomur svetujemo, da »roma« v Jeruzalemu na Pogačarjevem trgu. Mednarodna panorama ima namreč ves veliki teden razstavljene popolnoma nove slike Jeruzalema, kakor kolodvor, razne zgodovinske ulice, cerkev sv. groba z obsejnim pridačami in odlički, »cesta trpljenja«, Herodejev vrt, Kafaževa hiša z dvoriščem, Oljeka gora, vrt Getzemane, Golgata itd. Po Veliki noči potujemo po slikoviti italijanski revier.

— Tržaška hazardista v zaporu. Včeraj sta posetila neko tukajšnjo restavracijo Fran Rudolf Zenz in Jožef Jugowit, oba iz Trsta. Sprizanjila sta se takoj s nekim Lahom in začela z njim igrati hazardno igro na nekatere koške. Imela sta pa malo sreče. V kratkem ju je Ljubljandčan oigral za 6 K. Vsled tega sta se začela z njim prepričati in se končno še do dobrega stekli. Ko se je pokazala v restavraciji »bridka« stražnikova sabljica, morala sta gosta v zapor mesto s polno močju denarja v Trst. »Franceleta« se izgovarjata, češ: »ik bas nit bos dies Spiel ist.« Po vedno jima bode pa sodišče po § 521. kaz. zak.

— Zaprisega železničarjev se je vršila danes popoldne ob 9. uri v čakalnici I. razreda na tukajšnjem južnem kolodvoru. Zaprisežna komisija se je s posebnim vlakom pripeljala sinoči ob 7. uri in se danes ob 10. uri popoldne odpeljala proti Trstu. Zapriseženih je bilo tudi nekaj uslužbencev električne cestne železnice.

— Promet za tovrno blago ustavljen. Zaradi železničarske stavke v Italiji je promet za tovrno blago, ki je namenjeno v Italijo ali skozi Italijo, danes ponoči ustavljen. Blago, ki je že na meji, se pošlje strankam nazaj. Vozijo samo osebni vlaki.

— Tatvini. Danes ponoči so neznani tatovi pokradli iz barake v »Zvezdi« Mariji Moharjevi dva litra malinova in približno za 10 K sladič. — V soboto pa je zmanjkal z dvorišča Wetahove vile puran in 13 jaje.

— Pobalinstvo. Danes ponoči so neznani zlikovci razbili okno pri Friedljevji restavraciji (preje Fantini) in mu napravili s tem 21 K škode. To je pač slabo junaštvo.

— Aretovan je bil pekovski vajenec Jožef Ogrinc, ker je pred kratkim poveril svojemu mojstru g. Okornu 43 K.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljala z južnega kolodvora v Ameriko 24 Slovencev, 44 Hrvatov in 25 Dalmatincev. Nazaj je pa ta močnejši izseljevalni komisarjal poslal 15 Masedoncev, ker bolehalo na obeh. V Pogradcu je šlo 10, in Janesije 17, v Selško dolino pa 13 Hrvatov. — 18 Črnogorcev je šlo v Zgornjo Avstrijo, 20 laških zidarjev pa v Beljak.

— Zamenjal je nekdo v nedeljo zvečer po koncertu v restavraciji »Ilirij« dežnik in se ga prosi, da istega prinese nazaj, ker dobi tamkaj svojega.

*** Najnovejša novica.** — Cesar za cerkve. Cesar Franc Jožef je daroval 85.000 K za gradnjo cerkev za silo.

— Velike sleparije z vojaškimi oprostitvami so zasledili v Moskvi. Zapletenih je več vojaških zdravnikov, ki so jemali po 500 do 3000 rubljev, da so mladeniče oprostili vojaške službe.

— Velike poplave imajo v Srbiji. Ponekod so cele vasi v nevarnosti.

— Mont Pelée je začel zopet bruhati.

— Črnogorski knez Nikola je sprejel včeraj v slovesni avdijenci generala Gruica, ki mu je prinesel lastnoročno pismo kralja Petra.

— Angleški kralj Edvard je prišel v Alžir.

— Konkurs s tremi milijoni pasiv je napovedal največji bavarski industrijec, komercialni svetnik Heissbart.

— Umri je predsednik državnega sodišča v Lipskem Gutboud.

— Obsojeni srbski uredniki. Urednik Ivković je obsojen zaradi razžaljenja kralja in prestolonaslednika v petletno ječo, dočim je dobil urednik Šibalik zaradi nekega tiskovnega prestopka 10 mesecev ječe.

*** Liguorijanska morala.**

Kakor smo že v sredo kratko poročali, je bil v Mainz wormski stolni prašt Malzi zaradi onečaščenja in telesne poškodbe šolskih deklic obsojen v enoletno ječo in 150 mark denarne globe. Malzi je bil celibatar prve vrste. Še ne 14 letna šolska deklica Zimmermann se mu je zdela všeč in pripravna za njegove strasti. Sprva jo je obdolžil, da občeje s trgovskim vajencem Wernerjem. Ko mu je deklica to odločno zanikala, je je vprašal, če ve, da njena součenka Schmidt občeje z imenovanim vajencem. Ko je odvrnila, da ne ve, ji je rekel: Ako ne priznaš, da si občevala z njim, dal te bom v ječo ali zavod za poboljšanje, kjer boš ostala do 20. leta. Pri tem jo je silil, da mora podpisati, da je občevala z vajencem, češ, da je vajenec to priznal. Ko se je deklica branila, ukazal ji je iti iz sobe, na kar je prišla v sobo Schmidt, na kateri je zadovoljeval božji namestnik svojo strast. Čez nekaj časa je ukazal deklici Zimmermann zopet vstopiti in rekši, da je Schmidt podpisala, da je občevala z vajencem, je tudi njo prisilil, da je podpisala. Podpisavši je izjavila Zimmermann, da je laž, kar je podpisala. Blagoslovljena roka proštna je pri tem zamahnila po dekličini glavi s tako silo, da je deklica še tri dni potem čutila bolečine v glavi. Za uho jo je tako udaril, da so ji uhani padli iz ušes in da je imela na udarjenem mestu zelenkaste in višnjeve poplute. Po tem pretepanju je morala Schmidt iz sebe, na kar se je katoliški prelat z drugo deklico — zabaval. Deklica se je branila, češ, da je greh, kar počne z njo. A Malzi jo je potolažil z besedami: Če z Wernerjem to počneš, je greh, če pa z menoj, pa nimaš nobenega greha. Prošt je pred sodiščem seveda vse tajil in sploh nastodal kot pravi mojster v hinavščini, toda dokazi za njegovo krivdo so bili uničevalni in sodišče ga je obsodilo v zgoraj navedeno kazen. Ta slučaj, ki pravzaprav že ni več slučaj, nam kaže, v kaki nevarnosti so tolikrat naši otroci in kako občeje koristo je naše prizadevanje, da rešimo mladino posvečenih celibatarjev.

*** Vpliv vonja in okusa pri hrani.** Vonj in okus igra pri hrani veliko vlogo. Nastopata kot svarila, ker učinkujeta, da se jedila, ki smrdijo ali imajo slab okus, ne uživajo. Na drugi strani pa povečujeta preživetje, ker povzročita izločitev prebavnih sokov in pospešujeta s tem tek.

*** Podedovanje telesne skaženosti.** Različne skaženosti se podedujejo od roda do roda. Po dedujejo se n. pr. znamenja, bujna rast brade in las itd. Izmed skaženosti so pa najbolj znani premnogi prsti na rokah in nogah ter počene ustnice in počeno grlo. Podedovanje je včasih tako močno, da pridejo vsi otroci kake rodine skaženi na svet. Znamenito je, da podedovanje skaženosti včasih preskoči par rodov, pozneje se pa toliko bolj spet pokaže. Zakoni med sorodniki povečujejo skaženosti pri otrocih. V neki vasi na Francoskem, kjer je bila cela vas pravzaprav ena sama velika rodovina, so imeli skoraj vsi vaščani vsled sorodniških zakonov preveč prstov in skaženosti so se zmanjšale šele, ko so se začeli sklopiti mešani zakoni. Dognano pa še ni vprašanje, če se tudi pridobljene skaženosti podedujejo. Popolnoma zavreči se ne sme ta možnost, ker se podedujejo tudi različne oblike prsnega koša, pa tudi kratkovidnost. Največkrat se podeduje počeno ustnice. Dr. Haug v Tübingnu je dognal, da je bilo med 555 pacienti s počenimi ustnicami 66 takih, ki so to skaženost podedo-

vali. Počeno ustnice niso imeli le starši otrok, ampak tudi stranske vrste. Še večkrat so imeli počeno ustnice sestre in bratje operirane, 31krat sta bila po dva otroka, enkrat trije, trikrat pa celo po štirje otroci iste družine.

*** Nevarna epidemija.** V Šlezijo so zanesli rudarji iz sosednje Pruske hudo epidemijo, da bolniku otrpne mozeg v hrbtnici (Meningitis cerebri spinalis). Dosedaj rassaja bolezen že v 22 šlezijah občinah ter se je zanesla že tudi na Češko. Do polovice bolnikov umrje. Večinoma se loteva bolezen otrok do 10. leta. Zdravstvene oblasti so izdale najstrožje odredbe, da se epidemija omeji. Zadnji čas se je pojavila ta zagonetna bolezen tudi v Galiciji ter se brezdvomno razširi tudi na druge kronovine, ker zdravniki še ne poznajo zanesljivega zdravila proti epidemiji.

*** Razgovor z angleško kraljico Aleksandro.** V Marziju je nedavno sprejela angleška kraljica poročevalca Richeta od lista »Gaulois« ter imela z njim zanimiv razgovor. Ko je hotel poročevalca napeljati razgovor na dogodek v Tangerju, prekinila ga je kraljica: »Ne govoriva o politiki; kraljice morajo svoje otroke pripravljati, da jim bo zavzemati visoko in vedno težavno stališče, tolažiti morajo nesrečne ter blažiti bedo, to je njihova najboljša in najljubša naloga. Tudi jaz ne maram igrati drugačne vloge. V nemirnih daših, ki jih moramo preživeti, ne moremo ostati nedotaknjeni pri včasih naravnem razburjenju ljudske množice. Verjemite mi, ako more socialno vprašanje biti nekega dne rešeno, zgodilo se bo to s jednostmi, ki jih izvajajo ženske z medsebojno ljubeznijo in medsebojnim spoštovanjem v pravičnosti in ljubezni do bližnjega. Vi, možje, govorite o vojni, me ženske pa o miru, o miru v vsakem narodu in med narodi. Vzgojena v šoli v celem svojem srcu pravičnega kralja (danskega), prisadela sem si vedno, kakor on, oznanjati ljubezen do bližnjega. Vedno sem se bala vojnega oboroževanja, s čimer se narodi ne utrudijo. Vojaki, topovi in vsa ta razstreliva, ki jih grmadijo, razširjajo grozne požare, ki pahnajo človeštvo na svetu v žalost ter razžalostijo tudi skupnega očeta v nebesih.«

Književnost.

Osebnostna dohodnina.

V tiskarni Iv. Pr. Lampreta v Kranju je izšla lična knjižica o osebni dohodnini, katero je izdalo društvo »Pravnik« in katero je spisal c. kr. davčni nadzornik Valentin Žun.

Gospod pisatelj je s pridobitve te knjižice ustregel opravičeni želji »Pravnikov« ter vsem davkoplačevalcem, ki plačujejo osebno dohodnino, saj so zakonske določbe o osebni dohodnini, dasiravno je zakon o osebni davkih že nad osem let v pravni veljavi, še sedaj prav malo znane med našim narodom, čemur se ni čuditi, ker je osebna dohodnina urejena po vse drugaških principih, kakor davki prejšnjega davčnega sistema.

Knjižica dosega IV. poglavje zakona o osebni davkih (določila o osebni dohodnini) in vse one kazenske in splošne določbe V. in VI. poglavja navedenega zakona, ki se nanašajo na osebno dohodnino, nadalje tudi vse najvažnejše določbe izvršitvenega predpisa.

Notranja uredba knjižice je hvaljevredna, ker podaja gospod pisatelj pod vsakim paragrafom v obliki komentarja vse tozadevne določbe izvršitvenega predpisa, razsodebne upravne sodišča, določbe ministerialnih ukazov i. dr., kar zelo uspešno pripomore do bistvenega spoznavanja zakona.

V svrhu lažje orientacije pridejano je koncem knjižice stvarno kazalo in najvažnejši zgledi, kako je pravilno izpolniti različne iskase, navedene in napovedi v zadevah osebne dohodnine. Zgledi so posneti iz vsake danje prakse ter namenjeni za različne stanove davkoplačujočega občinstva.

Jezik je lep in neprisiljen in brezdvomno bo knjižica mnogo pripomogla k enotnemu uradovanju v slovenskem jeziku, kakor tudi k natančnejemu spoznavanju zakonskih določil.

Dobro došla torej vsem širšim slojem davkoplačevalcev, kakor tudi vsem tistim, ki so za pridobitve tega davka poklicani.

Knjižica stane 1 K 20 vin., s poštino 1 K 30 vin. ter se naroča pri Iv. Pr. Lampretu v Kranju.

— **„Slovenski Trgovski Vestnik“** ima v štev. 4 naslednjo vsebino: 1 K boljšemu razvoju slovenskega trgovstva. 2 Pregled trgovin z mešanji, manufakturnim in špecerijskim blagom, nadalje branjarji in konsumnih društev na Kranjskem.

3 O konkursih. 4. Kranjska trgovska in obrtniška zbornica. 5. Raznoterosti. 6. Društvene vesti. 7. Oglasi.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Zanimiva tožba. Včeraj se je pričela obravnava o tožbi župnika v Studencu Dominika Janeža proti redakterju »Slovenskega Naroda«, g. R. Pustoslavski radi žaljenja časti. Obravnava se je preložila, da se kaslejši pride, poročali pa bomo o njej obširneje, da se spozna, kakih sredstev se poslužujejo klerikalei. Posebno »lepo« vlogo igra v tej zadevi Stefe.

»Slovenec« se že boji in zato že zdaj zasukava celo zadevo prav po jezuitsko. Tako piše, kakor bi se šlo za dokaz, ali je »Slovenski Narod« pisal resnico o župniku Janežu ali ne. Zato pa se v tem slučaju ne gre. G. Pustoslavšek ni točen saradi tega, kar je pisal »Slovenski Narod«. Točen je, da je pred Štefeto nekaj govoril o tej zadevi; pri tožbi se gre zato, ali je g. Pustoslavšek to govoril, kar trdi Stefe, ali tega ni govoril. To se pojasni po pri- dah — in tedaj pojasnimo tudi, za kake posle se da porabljati Stefe.

Janec Obreza, po domače Irč, užitar iz Cerknice, že predkaznovan, je dne 9. marca t. l. v hiši svojega sina v Cerknici tako razbijal in grozil, da je vse bežalo. Svoji ženi in sinu je bil grozil, da ju bode umoril. Bili sta obe v tolikem strahu, da se nista upale domov, dokler ni orok odšel Obreza v sapor. V Obrezo hiši vlada že dlje časa sovraštvo, ker se »mladi« in »stari« ne razumejo. Obdolženec pravi, da je bil 9. marca tako pijan, da se ne more nič spominjati, če je kaj grozil. Ker sta se žena in sinu odpovedali pričevanju, drugih prič pa ni bilo, je bil Janec Obreza oproščen.

Silvester Kralj, rojen leta 1886 in Anton Kališ, rojen leta 1887, oba iz Spodnjega Sinadla, občina Štorje na Primorskem, sta posebno kuram in sajsem nevarna človeka. Kralj je bil radi enake tatvine že trikrat, Kališ pa enkrat predkaznovan. Obdolženca sta, da sta v noči od 3. na 4. marca letos skupaj pokradla Tereziji in Mariji Franjevič iz Spod. Sinadla sedem kur, v vrednosti 18 K, poleg tega pa je Kralj tožen, da je ujel v zanke dva zajca. Na pustno soboto sta nesla kure v Trst ter jih tamkaj prodala. Obdolženca odločno tajita, da bi bila pokradla kure in jih nesla v Trst prodajat, v Trst pravita, da sta šla imenovano soboto samo dela iskati, katerega pa nista dobila. Povodom hišne preiskave se je našla v Kališevi postelji vreča, katere se je držalo različno kurje perje. Kališ pravi, da je to perje od neke domače bovine kure, ki je imela spiko. Glede zajcev trdi Kralj, da je našel enega v gozdu orknene, drugega je pa iztrgal nekemu psu. Ta je bil sicer še živ in ga je Kralj s pestmi ubil. Ker se obtoženca sklicujeta na različne priče, ki bodo potrdile, da je bila v vreči bolna domača, ne pa ukradena kura, in da se je le-ta v vreči »mavšala« in da je bil en zajec orknen, ko ga je Kralj dobil, se je obravnava v svrhu zaslišanja še nadaljnji priči preložila. Obdolženca sta se odvedla v savarovalni sapor.

Valentin Jurman, tovarniški delavec z Jesenic in Anton Želnik, plesarski pomočnik v Ljubljani, sta 25. marca letos na Goricihah popivala s svojimi prijatelji in prijateljicami. Ker je Želnik govoril z neko Mariško, ki je menda tudi Jurmanu precej pri sru, je bil ta zaradi tega jezen ter je Želnika z nožem dregnil v hrbet. Ker je bila poškodba precej velika, je bil Jurman obsojen na 5 dni zapore in mora Želniku plačati za poškodovano obleko 8 K, za odhod zaslužka pa 40 K.

Alojzij Kranjc, ključavničarski pomočnik v Vodmatu, se je preoble del svoje prejšnje ljubice Marije Komatar ter si izbral za njeno naslednico Josipino Zupanc, delavko v tobačni tovarni. Marija Komatar je zaradi tega baje zelo potrta ter bi si rada Kranjevo srce zopet pridobila. Zaradi tega sta jo Kranje in njegova sedanja ljubica dne 6 in 7. aprila t. l. počastila z najlepšimi cvetkami. Rekla sta ji, da je ostane, ničvrednica, larfa, afna, maškara itd. Obsojena sta bila v denarno globo vsak po 10 K.

Telefonska in brzovarna poročila.

Dunaj 18. aprila. Ministrski predsednik baron Gautsch je v toliko okrevan, da ni nikakih nevarnosti več in da bo čez nekaj dni lahko prevzel svoje posle.

Rim 18. aprila. Iz Gaete je odšlo sedem vojnih ladij v Ge-

novo, ker se je tam bati velikih izgredov.

Rim 18. aprila. Sodi se, da bo stavka železničarjev že jutri končana.

Limoges 18. aprila. Velika množica je naskočila tukajšnje kaznilnico, da oprostí neke ujetnike. Napadalcí so napravili bari-kado. Vojaštvo je ustrelilo; ena oseba je bila ubita, več pa ranjenih.

Rusko-japonska vojna.

London 18. aprila. Iz Singapora se poroča, da je ladja »Prinz Heinrich« videla rusko brodovje severno od zaliva Camrauh. Brodovje se je torej dva dni mudilo v tem francoskem zalivu in je moralo v petek od tam odpluti. Vse kaže, da jadra rusko brodovje ob Kohinkinskem bregu proti severu.

London 18. aprila. Japonci so v Gensanu v Koreji razglasili naglo sodbó vsled vednih ustaj in sovražnosti domačinov proti Japoncem.

London 18. aprila. Admiral Nebogatov se je s svojim brodovjem pojavil blizu Ceylona in je torej samo 10 dni voznje za Roždestvenskim.

London 18. aprila. V Hongkong je došla ladja, ki je pri Bombaireefu videla neke proti jugu veslajoče križarke; soli bile japonske ali ruske, se ni dalo spoznati.

London 18. aprila. Reuterjev biro javlja: Za Peskadore-otoke je proglašeno vojno stanje; vsled tega mora vsaka ladja ostati sedem milj od brega.

London 18. aprila. »Lokal-anzeiger« javlja, da je iz morja pri Vladivstoku izginil ves led.

Gospodarstvo.

— **Posojilnica za ilirsko-bistriški okraj.** Računski zaključek za XI. upravno leto 1904. Skupni denarni promet znaša 739.251 K 51 vin. Vseh prejemkov je bilo 376.235 K 96 vin., vseh izdatkov pa 363.015 K 55 vin. Posojilnica je imela 564 zadrušnikov, in sicer 18, kateri imajo 43 glavnih deležev po 50 K in 564 z opravičnimi deleži po 2 K. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 169, uničilo pa 87, obstoji 488 knjižic za 563.574 K 17 vin. Posodilo se je na novo 46 zadrušnikom, 49 zadrušnikov je pa posojilo popolnoma vrnilo. Dolžnikov je 485, ki dolgujejo skupaj 374.514 K 77 vin. Čistega dobička je bilo 2797 K 43 vin. Rezervni sklad znaša koncem leta 26.263 K 29 vin.

Franc Mikuš
c. kr. deželni svetnik v Škofji Loki

danes po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, mirno v Gospodu zaspal.

Trapo predragega rajnika se bode preneslo v sredo 19. aprila popoldne ob polu 6. uri iz hiše lastni k večnemu počitku na pokopališče v Škofji Loki.

1276

V Škofji Loki, 17. aprila 1905.

Posebna naznanila se ne izdajo.

Ze pogosto se je od odločilne strani poudarjalo, da se z redno gojitvijo ust zniža nevarnost infekcije. Dobro ohranjeni zobje omogočijo večje izrabljanje živil, s čimer se organizem ukrepi in postane od-pornejši nasproti telesnim naporom. Za iz-kušeno sredstvo za racionalno gojitev ust in zob se je izkazal Kałodont, ki zaradi prijetno osvežujočega okusa in zaradi učinka na čistost spaja prijetno s koristnim.

Borzna poročila.

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 17. aprila 1905.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	100-40	100-60
4% srebrna renta	100-25	100-45
4% avstr. kronka renta	100-45	100-65
4% „zлата“	119-90	120-10
4% ogrska kronka	98-—	98-20
4% „zлата“	118-55	118-75
4% posojilo dežele Kranjske	99-50	101-—
4% posojilo mesta Split	100-50	101-50
4% „Zadar“	100-—	100-—
4% bos.-herc. žel. pos. 1902	101-55	102-55
4% češka dež. banka k. o.	100-15	100-40
4% „ž. o.“	100-15	100-65
4% „zst. pisma gal. d. hip. b.“	101-25	102-20
4% „pešt. kom. k. o. z.“	107-60	108-60
4% „10% pr.“	100-50	101-50
4% „zast. pisma Innerst. hr.“	100-50	101-50
4% „dež. hr.“	100-50	101-10
4% „z. pis. ogr. hip. ban.“	100-10	101-10
4% „obl. okr. lokalnih železnice d. dr.“	100-—	101-—
4% „obl. češke ind. banke“	100-75	101-75
4% „prior. Trst-Poreč lok. žel.“	99-—	100-—
4% „prior. dol. žel.“	99-50	100-—
3% „juž. žel. kup. 1/1%“	318-75	320-75
4% „avst. pos. za žel. p. o.“	101-15	102-15

Srečke.	194-—	197-60
3rečke od 1. 1860/1.	288-—	292-—
„1864“	168-85	170-85
„izske“	309-—	319-—
„zem. kred. I. emisije“	308-—	316-—
„II.“	280-—	285-—
„ogr. hip. banke“	109-—	113-20
„arške a. fra. 100“	144-15	145-15
„turške“	27-60	29-60

Basilika	485-—	495-60
Kreditne	79-—	83-—
Imenške	89-—	94-—
Krakovske	66-50	72-—
Ljubljanske	56-75	58-75
Avst. rud. križ.	37-50	39-80
Ogr.	68-—	69-—
Rudolfove	74-—	83-70
Saleburške	539-—	547-50
Dunajske kom.		

Debitne.	89-40	90-40
Južne železnice	657-25	658-25
Državne železnice	1650-—	1660-—
Avst.-ogrsk. bančne debitne	663-75	664-75
Avst. kreditne banke	773-—	774-—
Ogrske	247-50	248-50
Živnostenske	652-—	658-—
Premogokop v Mostu (Brux)	528-75	529-75
Alpinske montan	2664-—	2674-—
Prške žel. ind. dr.	542-75	543-75
Rima-Murány	208-—	212-—
Trbovlske prem. družbe	613-—	617-—
Avst. orožne tovr. družbe	164-—	166-30
Češke sladkorne družbe		

Žitne cene v Budimpošti.

Dne 18. aprila 1905.

Termin.	za 100 kg K	17-60
Pšenica za april	100-—	17-46
Pšenica „maj“	100-—	16-42
Pšenica „oktober“	100-—	14-44
Rž „april“	100-—	14-82
Koruzna „maj“	100-—	13-88
Oves „april“	100-—	13-88

Pe mlačni otvoriti močno ojačanje.

Meteorološko poročilo.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17.	9. zv.	724 9	64	sr. jvzhod	oblačno
18.	7. rj.	722 3	62	brev. vzh.	oblačno
	2. 2. 2.	723 2	122	sl. vzhod	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 7,2° normale: 10,0°. — Padavina 3,7 mm.

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so nam povodom prerane smrti naše nepozabne, iskreno ljubljene soproge, ozir. matere, hčere in sestre, gospe

Hedvige Pevc

izkazali premožno dokazov srčnega sočutja, darovalcem vencev in onim, ki so prišli ob blizu in daleč, da ji izkažejo zadnjo čast, izrekamo najsrčnejšo zahvalo.

Dol pri Ljubljani, dne 15. aprila 1905.

Rodnini Pevc in Krätschmer.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolenske železnice postaja Straža-Toplice.

Akratoterma 38° C. Pitno in kopalno zdravljenje. Posebno uspešno zoper protin, revmatizem, ischias, nevralgijo, kožne in ženske bolezni. Veliki kopalni basini, oddelčne kopeli in močvirnat kopeli. Udobno opremljene sobe za tuje, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Dobre in cene restavracije. Sežlja od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališna uprava.

1^a jedilno mast 17
pošilja po 78 v. klgr. v vsaki množini firma
LAD. URBAN & spol., Praga—Žižkov.

Trgovski pomočnik
vešč manufakturne stroke, želi sedanjo
službo premeniti do 15. maja.
Ponudbe pod „J. N.“, poste re-
stante, Postojna. 1194-3

Dobro znana, stara
gostilna
na Dolenjski cesti se odda s
1. majem v najem. 1257-3
Izve se v pivovarni Auer.

Trgovski pomočnik
tako sprejme v trgovini s špece-
rijskim blagom in železnino
Franc Picek v Ribnici
(Kranjsko). 1273-1

Biljard-marker
se takoj sprejme 1284-1
v kavarni „Evropa“ v Ljubljani.

Sprejme se takoj
črevljarski pomočnik
zmožen za fina zbita in šivana dela, ki
ne izostaja ob ponedeljkih pri 1265-2
žezfa Kerševanu v Idriji šte. 92.

Ekonom 1247-2
vešč nemščine in slovenščine v besedi
in pisavi, absolvent kmetijske šole, v
vseh strokah kmetijstva praktično in
teoretično izurjen, z večletno službeno
prakse, želi sedanjo službo premeniti.
Kje? pove upravništvo „Sl. Naroda“.

Trgovski pomočnik
vešč mešane stroke, vojašine prost, želi
premeniti službo v kako podružnico
ali v glavno trgovino. 1282-1
Ponudbe na upravništvo „Sl. Nar.“

Stanovanje
obstoječe iz 3 sob in vseh pritliklin, se
oddaja takoj ali za avgust v novozgra-
jeni hiši z vrtom. 1279-1
Pismena vprašanja pod „Stanovanje
250“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Trgovski pomočnik
mešane stroke, 20 let star, ki je že
šesto leto v eni trgovini, želi premeniti
službo v kako večjo trgovino.
Ponudbe prositi pod šifro „Zvest
500“, poste restant, Mozirje na
Spod. Štajerskem. 1193-3

Magister
pharmacie. Mesto je na-
stopiti takoj ali pa v 6 tednih
v lekarni **TRNKOCZY**
Ljubljana. 1281

Na Elizabetni cesti (na Del Cot-
ovem svetu) oddati je s 1. avgustom
v novozgrajenih vilah še nekaj na soln-
čni strani ležečih

stanovanj
obstoječih iz 2, 3 in 4 sob, predso-
be, kuhinje, poselske sobe, shrambe, kleti,
drvarnice, podstrešja in velikega bal-
kona ter s porabo pralnice in kopalne
sobe. Vpeljana je električna luč.
Vpraša se vsak dan od 11.—1/2 1. ure
dopoludne in od 2.—3. ure popoldne
na stavbi. V drugem času pa **Sv. Petra**
nasip št. 57/I. in Ulice na Grad
št. 3/I. 1280-1

Sprejema zavarovanja šloveskega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombi-
nacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
pobena druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje na doživetje
in smrt z znanjujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let
pravo do dividende.

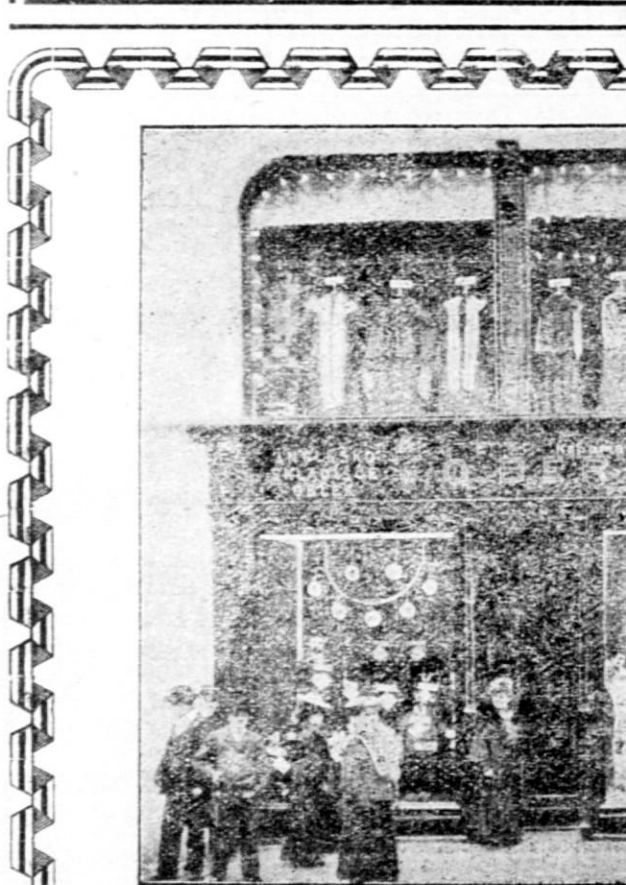
KOLO
(Puch model 1904) 1233-2
najboljše vrste s prostim tekem.
Ponudbe uprav. „Slov. Nar.“ pod A. Š.

Učenec
ne pod 14 let star, vešč tudi nemškega
jezika, se sprejme v trgovino z meša-
nim blagom.
Ponudbe na **J. Razboršek,**
Šmartno pri Litiji. 1201-3

Letošnje orehe
z lepimi jedrci, razpošilja franco na
vsako postajo na Koroško, Štajersko,
Primorsko in Kranjsko po 14 gld. 100 kil;
franko na vsako pošto 5 klgr. gld. 110
proti povzetju.
1171-4 **Franc Bleiweiss**
Medija - Izlake
železniška postaja Zagorje ob Savi.

Za gostilničarje!
Dvoje manjših novih 1186-3
glasbil
(Musikwerke)
se prodaja po prav znižanih cenah.
Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17.

Neizbrisno
se vtisne tudi Vam, kakor milijonom drugih ljudi v
spomin ime **Brázay**, čim ste le enkrat poizkusili že
40 let preizkušeno, po kakovosti in učinku nedosežne
Brázay Francove žganje.
Naprodaj povsod.

Zaradi
prevelike zaloge prodajam vse blago pod
lastno ceno: moške, deške in otroške obleke
iz najmodernejšega blaga, zelo lepo izdelane;
originalne angleške površnike in športne suknje
najnovejših modnih barv; angleške modne te-
lovnike od
K 3.—višje.
Tako imam tudi klobuke in slamnike, srajce,
in kravate v veliki izbiri.
Damski suknjeni kostumi najnovejše oblike z
razširjenimi rokavi (Schinkenärmel) že od
K 10.—višje.
Jopice, paletoti, mantilje, krila Gärriick, bluze
poslednje novosti po čudovito nizkih cenah.
Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
v Ljubljani 1253-3

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 29,217.694.46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78,324.623-17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej hišni hiši
v Gospodskih ulicah šte. 12.

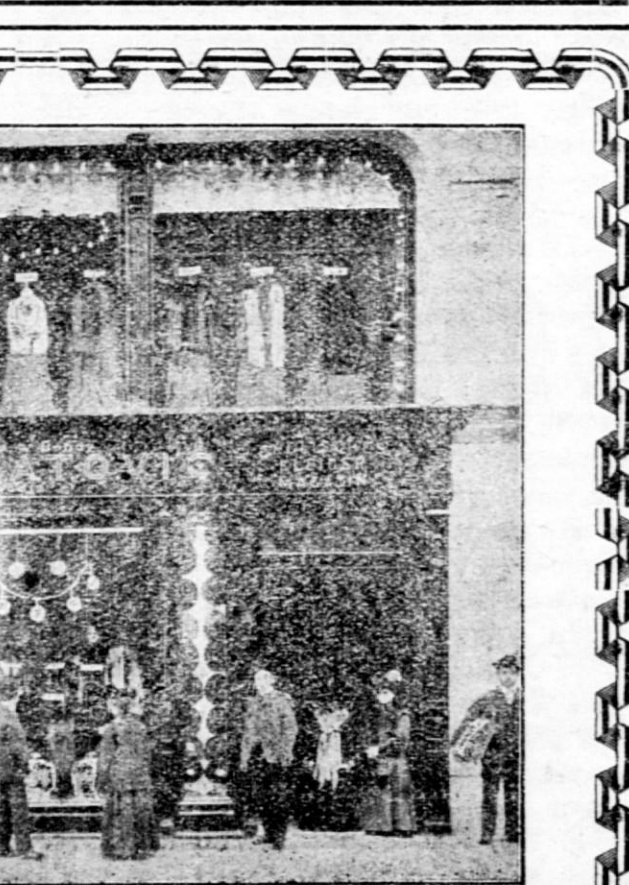
Lišajasti ljudje
tudi taki, ki niso nikjer našli zdravja,
naj zahtevajo zastopni prospekt in po-
verjena izpričevala iz Avstrije. 3
Lekarnar **C. W. Rolle**
Altona — Bahrenfeld (Elbe).

Iz proste roke se prodaja 2
enonadstropna hiša
z velikim vrtom, stoječa tik glavne ceste.
K hiši pripada tudi veliko posestava,
kakor njive, travnik, bled, kozoze, svi-
njak itd. — Več o tem pove lastnica
Zofija Kastelic, Kandija (Rudolfovo).

Mlekar
oženjen, brez majhnih otrok, za preva-
žanje mleka v Ljubljano, trezen in
pošten, se takoj sprejme.
Mesečna plača za oba 36 gld., prosto
stanovanje in 1 1/2 lit mleka na dan.
Ponudbe z dobrimi spričevali spre-
jema **Karol Lenče** v Laverai pri
Ljubljani. 1267-2

1600 hektolitrov najfinejšega
in najlahtnejšega 1087 6
vina
letnikov 1904, 1903, 1901 in sicer:
laški in drugi rizling, traminec, rulan-
dec, beli in rdeči burgundec, prodaja
graščina Dugoselo, Hrvaško.
Pošta in želez. postaja Dugoselo.

Neizbrisno
se vtisne tudi Vam, kakor milijonom drugih ljudi v
spomin ime **Brázay**, čim ste le enkrat poizkusili že
40 let preizkušeno, po kakovosti in učinku nedosežne
Brázay Francove žganje.
Naprodaj povsod.

Zaradi
prevelike zaloge prodajam vse blago pod
lastno ceno: moške, deške in otroške obleke
iz najmodernejšega blaga, zelo lepo izdelane;
originalne angleške površnike in športne suknje
najnovejših modnih barv; angleške modne te-
lovnike od
K 3.—višje.
Tako imam tudi klobuke in slamnike, srajce,
in kravate v veliki izbiri.
Damski suknjeni kostumi najnovejše oblike z
razširjenimi rokavi (Schinkenärmel) že od
K 10.—višje.
Jopice, paletoti, mantilje, krila Gärriick, bluze
poslednje novosti po čudovito nizkih cenah.
Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
v Ljubljani 1253-3

V najem se išče
gostilna na deželi
spojena z malo trgovino.
Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 1202 3

Večji producent vina
išče za večja mesta 1264-2
zastopnikov
za prodajo vina.
Pri dobrem uspehu dobe tudi potne stroške.
Ponudbe „glavnopostni predal 271 Trst“.

Prostovoljna
javna dražba
na kateri se bodeta prodajala
dva konja
stara po sedem let, se bode vršila v
sredo, dne 19. aprila ob 9. uri
dopoludne na dvorišču hiše šte. 6
na Marije Terezije cesti v
Ljubljani.
1266-2 **Gabrijel Thaler.**

Št. 12974.
Razglas.
Občinski svet ljubljanski je dovolil tudi za letos **600 K** v ta namen, da
mestni magistrat pošlje primerno število ubožnih škrofuloznih
otrok v morske kopeli v Gratež.
Magistrat to oznanja s pristavkom, da mu je prošnje za občinske podpore
v omenjeno svrhu izročiti do 15. maja letos in v njih posebno naznaniti,
ali bo bolnega otroka spremljal kdo domačih sam do Tržiča, ali ga bo
treba tja poslati z najetim spremstvom.
Ozirati se bo de magistratu pri podelitvi podpor v prvi vrsti na otroke, ki
imajo v Ljubljani domovinsko pravico.
Mestni magistrat ljubljanski
dne 12. aprila 1905.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnanstvo drž. železnice v Bejaku.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.
ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči obojni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Ansee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Lince, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m
zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal
v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejovice, Plzen, Marijine vaze, Heb,
Francove vaze, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne obojni vlak
v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See,
Inomost, Bregenc, Curih, Zeneva, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne
osobni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-
Reifling v Steyr, Lince, Budejovice, Plzen, Marijine vaze, Heb, Francove vaze, Karlove vaze, Prago,
(direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II.
razreda). — **PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE.** Osebnih vlakov: Ob 7. uri 17 m zjutraj v
Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v
Novo mesto, Kočevje. — **PRIHOD V LJUBLJANO** juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 28 m
zjutraj obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo Inomost, Franzensfeste, Solnograd,
Lince, Steyr, Ischl, Ansee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.).
— Ob 7. uri 12 m zjutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne obojni vlak z Du-
naja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francove vaze, Karlove vaze,
Heb, Marijine vaze, Plzen, Budejovice, Solnograd, Lince, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc,
Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri
44 m popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovo, Ino-
mosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m zvečer obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka,
Smohorja, Celovca, Pontabla, čez Selthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, iz Steyra,
Linca, Budejovice, Plzna, Mar. varov, Heba, Francovih varov, Prage in Lipskega. — **PROGA IZ**
NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osebnih vlakov: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novoga mesta in
Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novoga mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m
zvečer istotako. — **ODHOD IZ LJUBLJANE** drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri
28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči
samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — **PRIHOD V LJUBLJANO** drž. kol. IZ KAM-
NIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.
Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda
je označen srednjeevropskem času ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. 1

Razpis.
Za gradbo vodovoda vasi Gor. Mozeli
polit. okraj Kočevje, na 38.000 kron proračunjena dela in dobave se bodo
oddale potom **javne poudbene obravnave.**
Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa do-
plačila v odstotkih na enotne cene proračuna, naj se predložijo
do dne 1. maja 1905 12. ure opoldne
podpisnemu občinskemu uradu.
Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je doposlati
zapečate s napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda za Mozeli“.
Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne
pogoje po vsej vsebini, in da se jim brezpogojno ukloni.
Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa
v pupilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.
Občinski odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
višino ponudne cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno
razpravo.
Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri občinskem uradu Mozeli.
Občinski urad Mozeli
dne 1. aprila 1905. 1070-3

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah
Škode cenjuje takoj in najkulantneje
Uživa najboljši sloves, koder posluje
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podpore v narodne in obnovožitne
namene.

Hiša na prodaj.
Dvonadstropna hiša s sta-
novanji, v sredini mesta, pripravna
za vsakršno rabo, se prodaja iz pro-
ste roke. 411-6
Več pove upravništvo „Slov. Nar.“.

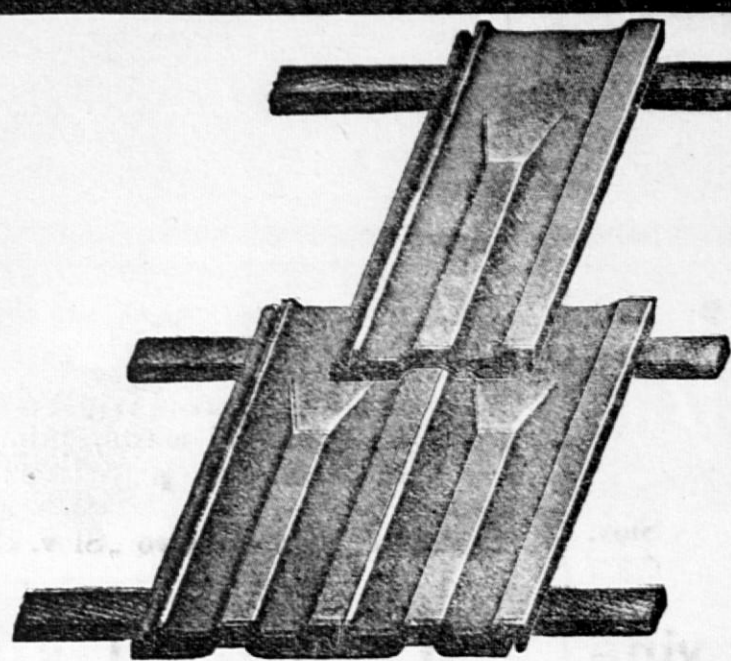
Majhno hišo
kupim v ozemlju župnije Sv. Petra
v Ljubljani.
Kdo — pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 1211-2

Dve mesečni sobi
vsaka s separatnim vhodom, se oddaste
tako v najem.
Kje, pove upravništvo „Slov.
Naroda“. 1199-3
Stanovanja
z dvema sobama, kuhinjo in pritikli-
nami išče za avgust, oziroma tudi za
junij, mirna stranka brez otrok. 1250 2
Pismene ponudbe pod: „Mirna
stranka“ upravništvu „Slov. Naroda“.

Št. 12974.
Razglas.
Občinski svet ljubljanski je dovolil tudi za letos **600 K** v ta namen, da
mestni magistrat pošlje primerno število ubožnih škrofuloznih
otrok v morske kopeli v Gratež.
Magistrat to oznanja s pristavkom, da mu je prošnje za občinske podpore
v omenjeno svrhu izročiti do 15. maja letos in v njih posebno naznaniti,
ali bo bolnega otroka spremljal kdo domačih sam do Tržiča, ali ga bo
treba tja poslati z najetim spremstvom.
Ozirati se bo de magistratu pri podelitvi podpor v prvi vrsti na otroke, ki
imajo v Ljubljani domovinsko pravico.
Mestni magistrat ljubljanski
dne 12. aprila 1905.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnanstvo drž. železnice v Bejaku.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.
ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči obojni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Ansee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Lince, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m
zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal
v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejovice, Plzen, Marijine vaze, Heb,
Francove vaze, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne obojni vlak
v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See,
Inomost, Bregenc, Curih, Zeneva, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne
osobni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-
Reifling v Steyr, Lince, Budejovice, Plzen, Marijine vaze, Heb, Francove vaze, Karlove vaze, Prago,
(direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II.
razreda). — **PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE.** Osebnih vlakov: Ob 7. uri 17 m zjutraj v
Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v
Novo mesto, Kočevje. — **PRIHOD V LJUBLJANO** juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 28 m
zjutraj obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo Inomost, Franzensfeste, Solnograd,
Lince, Steyr, Ischl, Ansee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.).
— Ob 7. uri 12 m zjutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne obojni vlak z Du-
naja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francove vaze, Karlove vaze,
Heb, Marijine vaze, Plzen, Budejovice, Solnograd, Lince, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc,
Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri
44 m popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovo, Ino-
mosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m zvečer obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka,
Smohorja, Celovca, Pontabla, čez Selthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, iz Steyra,
Linca, Budejovice, Plzna, Mar. varov, Heba, Francovih varov, Prage in Lipskega. — **PROGA IZ**
NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osebnih vlakov: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novoga mesta in
Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novoga mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m
zvečer istotako. — **ODHOD IZ LJUBLJANE** drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri
28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči
samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — **PRIHOD V LJUBLJANO** drž. kol. IZ KAM-
NIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.
Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda
je označen srednjeevropskem času ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. 1

Razpis.
Za gradbo vodovoda vasi Gor. Mozeli
polit. okraj Kočevje, na 38.000 kron proračunjena dela in dobave se bodo
oddale potom **javne poudbene obravnave.**
Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa do-
plačila v odstotkih na enotne cene proračuna, naj se predložijo
do dne 1. maja 1905 12. ure opoldne
podpisnemu občinskemu uradu.
Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je doposlati
zapečate s napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda za Mozeli“.
Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne
pogoje po vsej vsebini, in da se jim brezpogojno ukloni.
Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa
v pupilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.
Občinski odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
višino ponudne cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno
razpravo.
Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri občinskem uradu Mozeli.
Občinski urad Mozeli
dne 1. aprila 1905. 1070-3

F. P. VIDIC & KOMP. Ljubljana, opekarna in tovarna peči

ponudijo vsako poljubno množino

zarethane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. — Lastniki patentov: F. P. VIDIC & Komp. in JOSIP MARZOLA.

Najbličnejše, najcenejše in najpreprostejše strešno kretje.

Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki. Takošna in najzanesljivejša postrežba. Sprejmejo se zastopniki.

Št. 4556.

Razpis.

1277-1

Podpisani deželni odbor razpisuje mesti provizoričnih deželnih živinozdravnikov

1.) v Vipavi,
2.) v Škofji Loki.

S službo deželnega živinozdravnika v Vipavi so združeni dohodki letnih 1200 kron in sicer pripade od tega 800 kron na deželni zaklad in 400 kron pa na okrajno blagajnico za sodni okraj vipavski.

Z enako službo v Škofji Loki pa so združeni dohodki letnih 2000 kron, od katerih pripada 800 kron na deželni zaklad, 800 kron na mestno občino Škofja Loka in 400 kron na okrajno blagajnico za sodni okraj škofjeloški.

Prosilci za te službi naj pošljejo podpisane deželni odboru svoje z dokazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški usposobljenosti opremljene prošnje

do dne 22. maja 1905.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani
dne 12. aprila 1905.

Proda se zaradi družinskih razmer v Koprivnici na Hrvaškem

hiša z gostilno

na lepem prometnem kraju. Samo ob semnih se iztoči v tej gostilni na leto okoli 350 do 400 hl samega vina. Proda se tudi vsa gostilniška oprema in orodje. 1007-9

Kupi naj se obračajo sami osebno na Marina Bilića, gostilničarja v Koprivnici na Hrvaškem.

Pravkar izšlo:

Janez Trdina.

Verske bajke, stare in nove.
Bajke in povesti o Gorjancih.

Zbranih spisov knjiga 2. 23-43

Ko je bil začel Trdina v 1. letniku „Ljubljanskega Zvona“ 1. 1881. pričevati svoje bajke in povesti, je ostrmel slovenski svet nad bogato zakladnico domišljije naroda, bivajočega ob doljenjskih Gorjancih, začudil pa se je tudi nad obliko, v kakršni jih je pisatelj podajal. Snov, slog, jezik, vse je bilo pristno narodno. Nabirajoč narodno blago in priobčujoč ga širšemu svetu, ponarodnel je pisatelj sam Trdinove spise priporočamo z mirno vestjo kot najlepši književni dar, in sicer:

„Bahovi huzarji in Iliri“

broš. 3 K, s poštnino 3 K 20 v.

eleg. vez. 4 K 50 h, s poštnino 4 K 70 h.

Verske bajke in Bajke in povesti o Gorjancih. I.

broš. 2 K, s poštnino 2 K 10 h.

eleg. vez. 3 K 20 h, s poštnino 3 K 40 h.

Dobiva se v založništvu

Lav. Schwentnerja

v Ljubljani

Prešernove ulice 3.

Protikatarno — sili na vodo

Rimski vrelec pošta Kotle, postaja Guštan (juž. žel.) Koroško.

nepresečen pri obilnih in mehurnih bolečinah ter pokvarjenem prebavljanju priznana slatina za otroke. Prava naravno natočena, velefinna namizna voda.

Alpsko zdravilišče in letovišče Rimski vrelec (Römer-Quelle).

Dobiva se v vseh trgovinah z mineralnimi vodami.

Glavna zaloga: E. Supan, Ljubljana.

Varstvena znamka

Slaščičarna, kavarna in pekarna

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

Slav. občinstvu priporočam ob priliki

velikonočnih praznikov

svojo veliko zalogo različnih cukrenih, kakor tudi galanterijskih prhov. V zalogi imam v veliki izbiri domača in inozemska vina v steklenicah, naj-finejše likerje, pravi maraskin iz Zadra, benediktinec, alaš in drugo.

Vsak dan sveži

šarklji, pince in titole.

Sveže blago!

Filialke:

* Mestni trg št. 6. *

Sv. Petra cesta št. 26.

Točna postrežba!

1029-1

Lepota stasu

Razkošno nedrje je nenadomestljivo vsaki ženski, ki ji je mar svojih čarov, vsaki, ki bi rada bila mikavna in oboževana. Da se pa doseže ta uspeh v enem mesecu brez pogosto škodljivih pa nikdar uspešnih tajnih sredstev in brez posebnega zdravljenja, ni ničesar boljšega nego slovito

ADONISOVO MILO (oncentr. zeliščno milo)

napravljeno iz izvlečka 72 zelišč. Edini preprosti izdelek, priprava tajna poraba z več nego 10.000 atesti potrjenega uspeha. Poskusite in čudili se boste doseženemu uspehu. Pripravo za mlada dekleta takisto kakor za žene z nerazvitim ali zaradi otroške postelje usehljen nedrjem

Adonisovo milo razpošiljajo z natančnim navodilom v kosih po 250 gr. Karton s 3 kosi stane K 10, 6 kosov K 18, 12 kosov K 30, poštnine in carine prosto po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Naročila naj se pošiljajo edinemu upravičenemu tvorničarju

LODOVICO POLLAK v MILANO (Italija).

Pisma stanejo 25 h, dopisnice 10 h. Dopisuje se v vseh jezikih. 416-6

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: M. FEITH, Dunaj, VI., Mariahilferstrasse 45.

V soboto, dne 4. marca

se prične zaradi popolne

prostovoljna prodaja.

opustitve trgovine

Ker blago hitro pohaja, ne razpošiljamo vzorcev, ogleda si pa lahko vsakdo.

Prodaja se: najnovejše blago za damske spomladanske obleke, svilnato blago za bluže, paletoti, plašči (Brunnenmäntel), okoli 200 izgotovljenih svilnatih bluz od gld. 3-50 višje, fini franc. batisti in pralni zefiri od 16 kr. višje, posteljna pregrinjala in garniture, plišaste preproge od gld. 1-65 višje ter žensko in moško perilo.

697-13

Mestni trg št. 25.

Anton Primožič, Ljubljana.

Mestni trg št. 25.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Uno je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime,

„SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

1082-71

Dobiva se povsod!

Ustje (Češko)

Juri Schicht

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje (Češko)